

Europa w Poznaniu

Dwa ważne spotkania – wpisane jako wydarzenia towarzyszące polskiej prezydencji w UE – odbyły się w stolicy Wielkopolski.

8 września Poznań stał się miejscem historycznego, bo pierwszego posiedzenia Konferencji Władz Lokalnych i Regionalnych Partnerstwa Wschodniego (CORLEAP). To inicjatywa unijnego Komitetu Regionów, w której pracach uczestniczy 36 polityków regionalnych z UE oraz Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Mołdawii i Ukrainy.

Gospodarz spotkania, marszałek Wielkopolski Marek Woźniak (członek CORLEAP i przewodniczący polskiej delegacji do KR), witając gości w Auli Uniwersyteckiej, nawiązał do wymowy dat na pobliskim pomniku Poznańskiego Czerwca. – Poznań to miasto, które jest jednym z polskich symboli walki o europejskie wartości, od zawsze miejscem otwartym na międzynarodowy dialog. W Wielkopolsce entuzjastycznie wspieramy i realizujemy idee zbliżenia i dialogu z samorządami Europy Wschodniej i Południowego Kaukazu – mówił marszałek.

– W Europie, choć runęły mury, to wciąż istnieją dzielące nas kurtyny. Dziękuję za stworzenie możliwości demontażu tych kurtyń – obrazował, w imieniu gości ze wschodu Europy, burmistrz mołdawskiego Kiszyniowa Dorin Chirtoaca.

Dzień później w tym samym miejscu swoje wyjazdowe posiedzenie odbyło prezydium Ko-

mitetu Regionów. Rozmawiano głównie o kluczowej dla wielu europejskich regionów przyszłości unijnej polityki spójności po 2013 roku. Marek Woźniak pokazał pozytywne efekty funkcjonowania tej polityki UE na przykładzie Wielkopolski.

Europejscy samorządowcy przestrzegali przed próbami ograniczania czy centralizacji pomocy dla słabszych regionów. – Nie możemy dopuścić, by temat kryzysu finansowego zdominował dyskusję o przyszłej polityce regionalnej. Musimy wywrzeć nacisk na rządy krajowe, by przyszłe negocjacje nie osłabiły polityki regionalnej, gdyż wpływa ona korzystnie na życie codzienne naszych obywateli – podsumował Ramon Luis Valcarcel Siso, pierwszy wiceprzewodniczący KR.

Ugoszczenie polityków i samorządowców z około dwudziestu europejskich krajów miało niewątpliwie walor promocyjny dla miasta i regionu. Wyjazdowe posiedzenia prezydium KR odbywają się dwa razy w roku (zazwyczaj w kraju sprawującym unijną prezydencję), a spotkania CORLEAP mają odbywać się raz w roku. – Wielkopolska wysoko zawiesiła poprzeczkę dla organizatorów kolejnych spotkań – można było usłyszeć w kulisach Auli Uniwersyteckiej pochwały od gości z zagranicy. >> strony 8-9

Przez dwa dni Aula Uniwersytecka spełniała nietypową dla siebie funkcję – wielkiej sali konferencyjnej, otoczonej kilkunastoma kabinami dla tłumaczy.

Mniejsza dziura

Sejmik podsumował I półrocze w wojewódzkich finansach, dokonał odpowiednich korekt, w rezultacie których planowany na koniec roku deficyt budżetu zmniejszył się o 45 milionów. >> strona 4

Co z tą kolejną?

Czy województwo zapłaci za długi Przewozów Regionalnych? Czy, jeśli wyjdziemy z tej spółki, dostaniemy część jej majątku? Prawnicy odpowiadają radnym. >> strona 4

Po nawalnicy

Na jaką pomoc mogą liczyć poszkodowani w wyniku burz i wichur, które na początku września spowodowały zniszczenia w 24 wielkopolskich gminach. >> strona 7

Groby cytadeli

Niedawno na poznańskiej cytadeli odbył się pogrzeb nieznanego żołnierza, który zginął w kampanii wrześniowej. Kto jeszcze spoczywa na stokach dawnego fortu? >> strona 10

Inna strona samorządu

Jak Nowakowie Woźniaków u nas pobili. Prezes, minister, a z zamiłowaniem... podatnik. Mucha nie siada; a papuga? Gdybym była marszałkiem, nie miałabym problemów z parkowaniem przed urzędem – rozmarzyła się radna. >> strona 16

Tak zagłosowaliśmy

Ponad 1,3 miliona Wielkopolan wzięło udział w tegorocznych wyborach do Sejmu i Senatu. Do lokali wyborczych udało się 49,19 proc. uprawnionych do głosowania mieszkańców województwa, najwięcej w Poznaniu i powiecie poznańskim – 60,2 proc., natomiast frekwencja w całej Polsce wynosiła 48,92 proc. W skali kraju zwyciężyła PO, przed PiS i Ruchem Palikota; do Sejmu weszły też PSL i SLD. W Wielkopolsce ugrupowania te uzyskały odpowiednio: PO – 40,49 proc. głosów (18 mandatów), PiS – 21,05 (10), RP – 10,42 (4), PSL – 9,01 (4), SLD – 10,34 (4). >> strona 2

Film o powstaniu

Nowela „Hiszpanka”, autorstwa Łukasza Barczyka, stanie się kanwą filmu fabularnego, który ma w atrakcyjnej formie opowiadać o Powstaniu Wielkopolskim. Utwór został wybrany w konkursie zorganizowanym przez marszałkowski Film-Art i Polski Instytut Sztuki Filmowej.

Film będzie współfinansowany przez samorząd województwa. Marszałek Marek Woźniak zapowiedział, że premiera obrazu odbędzie się w grudniu 2013 roku, w 95. rocznicę wybuchu powstańczego zrywu Wielkopolan. >> strona 3

Zatrzymać wodę

Na różnego rodzaju inwestycje melioracyjne w Wielkopolsce zarezerwowano w 2011 roku rekordową w historii województwa kwotę 88,9 mln zł. Dodatkowo blisko 31 mln zł z budżetu państwa przeznaczonych zostanie na prace związane z utrzymaniem cieków naturalnych i odnowę urządzeń melioracji podstawowej. I choć w I półroczu wykonano niewielką część tegorocznego planu, zarządzający pracami melioracyjnymi zapewniają, że do końca roku uda się zrealizować wszystkie zamierzenia. >> strona 6

na wstępie

Jednak warto

Artur Boinński

Wyjątkowo dużo miejsca w tym numerze poświęciliśmy wydarzeniom związanym z kontaktami międzynarodowymi samorządu województwa. Bo tych było w ostatnich tygodniach naprawdę wiele.

Jak zawsze przy takich okazjach pojawia się pytanie, czy warto angażować czas, siły, no i pieniądze w tego typu przedsięwzięcia. Jestem przekonany, że – choćby ze względu na efekt promocyjny – odpowiedź musi być twierdząca.

Po poznańskich posiedzeniach CORLEAP i prezydium Komitetu Regionów słowa Poznań i Wielkopolska pojawiły się w mediach wielu europejskich krajów, a na zdjęcia z Auli Uniwersyteckiej zamieszczone na oficjalnej stronie tej unijnej instytucji wchodzący tam będą natykać się jeszcze przez wiele miesięcy. Delegacji z Hesji towarzyszyła w Poznaniu spora grupa dziennikarzy z Niemiec; ich relacje można było zobaczyć w sieci już po kilku godzinach.

Ile trzeba byłoby zapłacić, by tyle razy zareklamować nasz region w europejskich mediach? ●

Bohaterom Państwa Podziemnego

FOT. R. JALOSZYNSKI

72. rocznicę powstania Polskiego Państwa Podziemnego obchodzą w Poznaniu 25 i 26 września. Uroczystości zorganizował Urząd Marszałkowski wraz z Zarządem Okręgu Poznań Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. 25 września w kościele pw. Najświętszego Zbawiciela odbyła się msza święta w intencji żołnierzy Armii Krajowej. Kolejnego dnia, w asyście młodzieży i wojska, kwiaty pod pomnikiem Polskiego Państwa Podziemnego i Armii Krajowej złożyli m.in. marszałek Marek Woźniak i przewodniczący sejmiku Lech Dymarski. Zgromadzeni pod pomnikiem odśpiewali Rotę oraz wysłuchali apelu poległych. Następnie kombatanci spotkali się w budynku PAN przy ul. Wieniawskiego, gdzie wręczone zostały medale i odznaki. RJ

Biznes z marszałkami

Czego wielkopolscy przedsiębiorcy oczekują od polityków? Rozmawiano o tym podczas spotkania o tym podczas spotkania zorganizowanego 5 października w Poznaniu.

Przedstawiciele biznesu spotkali się z marszałkiem Sejmu Grzegorzem Schetyną, marszałkiem województwa Markiem Woźniakiem, wicemarszałkiem Leszkiem Wojtasiakiem, wojewodą Piotrem Florkiem, starostą poznańskim Janem Grabkowskim, posłem Rafałem Grubińskim.

Podczas zorganizowanego przez Urząd Marszałkowski spotkania mówiono o dobrym wykorzystaniu środków unijnych w Wielkopolsce. Przedsiębiorcy zwracali jednak uwagę na problemy z „mocami przerobowymi” i na konieczność korekt w przepisach dotyczących zamówień publicznych. Sygnalizowano także potrzebę zmian w systemie oświatowym. Mówiono również o zagrożeniach związanych z kolejną falą kryzysu ekonomicznego. ABO

Głosem Wielkopolan

Troje nowych radnych w sejmiku województwa to dodatkowy efekt wyborów parlamentarnych, które odbyły się 9 października.

W Wielkopolsce w wyborach do obu izb parlamentu zwyciężyła Platforma Obywatelska. W głosowaniu do Sejmu kandydaci Platformy w poszczególnych okręgach wyborczych regionu uzyskali od 30,87 (w konińskim) do 55,09 (w poznańskim) procent poparcia. Z 40 poselskich mandatów, które były do podziału w wielkopolskich okręgach, 18 uzyskała PO, 10 – PiS, a po 4 SLD, PSL i Ruch Palikota.

Przypomnijmy, że o mandaty posłów i senatorów w tych wyborach ubiegało się aż 17 spośród 39 radnych sejmiku. Troje z nich (wszyscy z PO) uzyskało wystarczającą rekomendację wyborców, aby reprezentować nasz region w parlamencie.

W Senacie zasiadzie dotychczasowy radny Marian Poślednik, który w okręgu nr 94 (leszczyński) zdobył 34,13 proc. głosów. W izbie wyższej parlamentu na reprezentantów Wielkopolski czekało dziewięć foteli. Nasz region reprezentować będzie, podobnie jak w poprzedniej kadencji, ośmioro członków Platformy i debiutująca w gronie posłów i senatorów Anđelika Moździanowska z PSL, która w okręgu wyborczym nr 95 zaledwie o 954 głosy wyprzedziła radnego sejmiku Rafała Żelanowskiego z PO.

FOT. S. SEIDLER

Przy urnach stała się prawie połowa uprawnionych Wielkopolan. Na zdjęciu głosowanie w Obwodowej Komisji Wyborczej nr 114 na osiedlu Zwycięstwa w Poznaniu.

Mandatów senatorskich nie uzyskali także radni Zbigniew Ajchler i Kazimierz Pałasz z SLD.

Zgodnie z wolą wielkopolskich wyborców, legitymacje radnych sejmiku na mandaty poselskie zamienią z kolei Małgorzata Janyska i Kilion Muniyama, którzy byli odpowiednio na 3. i 8. miejscu listy Platformy w okręgu nr 38 (pilski).

W Sejmie zasiadzie po raz pierwszy, podobnie jak dwoje dotychczasowych radnych sejmiku, wybrana w okręgu nr 38 Krystyna Poślednia, do niedawna radna IV kadencji, a obecnie prezes Wielkopolskiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Podczas listopadowej sesji sejmik podejmie stosowne uchwały o wygaśnięciu man-

datów trojga radnych. Ich następcy to najprawdopodobniej: Jarosław Brendt, Mariola Czarnota i Bartosz Dziewiałowski-Gintowt, kandydaci, którzy w ostatnich wyborach do sejmiku zdobyli najwyższą, po ustępujących radnych, liczbę głosów. Nowi członkowie sejmiku złożą ślubowanie podczas kolejnej sesji. Wtedy też nastąpią zmiany w komisjach. RJ

Atrakcyjna JESSICA do wzięcia

„Rozwój polskich miast z wykorzystaniem inżynierii finansowej do 2020 roku” – to tytuł konferencji zorganizowanej 22 września przez Urząd Marszałkowski w Poznaniu.

Rozmawiano głównie o wykorzystaniu przez miasta nowoczesnych instrumentów finansowych (w czym Wielkopolska jest europejskim liderem), w tym głównie o programie JESSICA. Polega on na wsparciu szeroko rozumianej rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich poprzez korzystne zwrotne wsparcie (np. pożyczki).

– Mamy w Wielkopolsce do wykorzystania na ten cel jeszcze około 200 milionów złotych. Chcielibyśmy zachęcić, zwłaszcza miasta poniżej 50 tysięcy mieszkańców, by też korzystały z tych pieniędzy, być może w formule partner-

FOT. A. BOIŃSKI

– JESSICA to świetna okazja do „przezwyciężenia” korzystania z pomocy unijnej w formie zwrotnej, jaka będzie znacznie powszechniejsza po 2013 roku – mówiono podczas konferencji w Poznaniu.

stwa publiczno-prywatnego – mówił wicemarszałek Leszek Wojtasiak.

– Zachętą powinno być bardzo niskie oprocentowanie, długi okres spłaty, brak opłat

czy prowizji – tłumaczył Dariusz Daniluk, prezes Banku Gospodarstwa Krajowego, który jest partnerem Wielkopolski w realizacji inicjatywy JESSICA. ABO

Szybka sieć

O uwarunkowaniach rozwoju szybkiego internetu debatowali 6 września w Poznaniu uczestnicy Wielkopolskiego Forum Szerokopasmowego.

Forum zorganizowały Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego oraz spółka Wielkopolska Sieć Szerokopasmowa. Oprócz przedstawicieli wymienionych instytucji, w poznańskim spotkaniu uczestniczyli m.in. reprezentanci resortów infrastruktury i rolnictwa oraz Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

Mówiono o korzyściach płynących z rozwoju szybkiego internetu, o uwarunkowaniach prawnych i przeszkodach w budowie w Polsce sieci szerokopasmowej.

Samorząd województwa, przy wykorzystaniu pieniędzy z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, realizuje projekt budowy sieci szerokopasmowej. ABO

Młodych dyskusje o Europie

Prawie dwa tysiące uczniów z niemal dwudziestu krajów wzięło udział w III Europejskim Spotkaniu Młodzieży.

Spotkanie odbyło się w Poznaniu w dniach 19-24 września, w związku z polską prezydencją w Unii Europejskiej. Samorząd województwa włączył się w finansowanie tego wydarzenia.

Przez kilka dni młodzi ludzie dyskutowali o wizji Europy w III tysiącleciu, poznawali się, bawili, zwiedzali i modlili podczas ekumenicznego nabożeństwa. Finałem był korowód europejski, który przeszedł ulicami centrum Poznania.

W założeniu organizatorów celem ESM jest m.in. podniesienie poziomu świadomości uczestników projektu o roli Polski w Unii Europejskiej oraz o znaczeniu naszego kraju na arenie międzynarodowej, jako partnera zaangażowanego w istotne problemy globalne.

Kolejna edycja ESM ma odbyć się w stolicy Wielkopolski w 2015 roku. **ABO**

Historia na ekran

Powstanie film o wielkopolskim zwycięstwie.

„Hiszpanka” Łukasza Barczyka, reżysera i scenarzysty, zwyciężyła w konkursie na nowelę filmową o Powstaniu Wielkopolskim. Najlepszy scenariusz wyłoniła kapituła pod przewodnictwem Grażyny Torbickiej. Wynik konkursu przeprowadzonego przez marszałkowską Instytucję Filmową Film-Art oraz Polski Instytut Sztuki Filmowej ogłoszono 6 października w kinie „Rialto”.

– Zależy nam, żeby trafić z historią bohaterstwa zwycięskiej Wielkopolski do jak najszerszego grona odbiorców, szczególnie tych młodych – powiedział podczas konferencji marszałek Marek Woźniak.

Projekt zyskał poparcie ministra kultury Bogdana Zdrojewskiego i Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej w Warszawie. Następnie ogłoszono konkurs na nowelę stanowiącą podstawę pełnometrażowej

FOT. R. JAKOBYŃSKI

Konferencja w kinie „Rialto” (od lewej): prof. Lech Trzeciakowski, Łukasz Barczyk i Agnieszka Odorowicz, szefowa PISF.

ekranizacji. Propozycje dzieł polskiej twórczości, którym Film-Art zlecił napisać

nowelę, ocenili jurorzy powołani przez PISF: prof. Marek Hendrykowski i Kamil

Przełęcki oraz powołani przez Film-Art: Grażyna Torbicka, Michał Merczyński i prof. Lech Trzeciakowski.

– Chciałbym, aby powstał film łączący treści historyczne z atrakcyjną dla widza opowieścią – podkreślał prof. Lech Trzeciakowski.

– Siła zwycięskiego projektu tkwi w jego dramaturgii – uzasadniała wybór jury Grażyna Torbicka.

– „Hiszpanka” korzysta z konwencji kina sensacji i kryminału – mówił Łukasz Barczyk. – Bohaterami noweli są zarówno zanurzeni w mistycyzmie i spirytyzmie polscy filozofowie, jak i racjonalni poznawczy przedsiębiorcy oraz wojskowi i polityczni stratedzy.

Film ma być współfinansowany z budżetu regionalnego, ministra kultury oraz źródeł prywatnych; premiera planowana jest w grudniu 2013 roku. **RJ**

Radioterapia z pozwoleniem

Jest pozwolenie na budowę ośrodka radioterapii w Kaliszu.

Dokument ten został 4 października przekazany marszałkowi Markowi Woźniakowi przez prezydenta miasta Janusza Pęcherza.

Samorząd województwa planuje wybudowanie filii Wielkopolskiego Centrum Onkologii w Kaliszu, Pile, Lesznie i Koninie, zaczynając od grodu nad Prosną.

Inwestycja, szacowana na 55 mln zł, ma być zakończona w 2014 roku. W Kaliszu mają powstać także hostel, przychodnie dla pacjentów, pracownia tomografii komputerowej, USG, laboratorium i oddział onkologiczny. **ABO**

Szerzej w świat

Z udziałem marszałka Sejmiku oraz władz miasta i regionu uroczystość oddano do użytku przebudowany fragment ulicy Bukowskiej w Poznaniu.

Poszerzenie drogi do granic miasta ma zasadnicze znaczenie dla dojazdu do lotniska Ławica, stąd projekt został wpisany w plan przygotowany przez organizację Euro 2012. Przebudowa kosztowała 96 mln zł, z czego prawie 20 mln zł wniosło dofinansowanie przekazane przez samorząd województwa w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2007-2013.

Przypomnijmy, że jednocześnie województwo prowadzi inwestycję, w wyniku której poszerzoną Bukowską kierowcy dojadą aż do zachodniej obwodnicy Poznania, a przez nią – do autostrady A2. **ABO**

Terminal rośnie

7 października odbyło się wmurowanie kamienia węgielnego pod budowaną nową część terminalu pasażerskiego w porcie lotniczym Poznań-Ławica.

W zabetonowanej tubie znalazła się okolicznościowa informacja, wydania poznańskich gazet, a także przedmioty przekazane przez VIP-ów biorących udział w uroczystości. Reprezentujący samorząd województwa marszałek Marek Woźniak włożył do tuby nośnik pamięci m.in. ze słowem do przyszłych pokoleń Wielkopolan.

Nowa część terminalu (prawie 18 tys. m²) ma być oddana do użytku przed przyszłorocznymi finałami piłkarskich Mistrzostw Europy. Już po Euro toczyć się będzie kolejny etap prac modernizacyjnych. **ABO**

Nagrody za „złotnicką”

Wielkopolskie stoisko z wyrobami tradycyjnymi podczas towarzyszącej targom „Polagra” wystawy „Smaki Regionów”.

Władze regionu wspierają promocję tradycyjnej i ekologicznej żywności.

Wielkopolskie firmy „Rzeźnictwo i Wędliniarstwo” Ryszarda i Kazimierza Mroczków, „Nowicki Naturalnie” Jacek Nowicki, „Tradycyjne Jadło” Beata Lis, Gminna Spółdzielnia w Czarnkowie oraz spółka „Agro-Serwis” otrzymały prawo do korzystania ze znaku „Złotnicka Premium”.

Certyfikaty przyznano w ramach II edycji konkursu zorganizowanego przez samorząd województwa, który podsumowano 12 września podczas towarzyszącej targom Polagra imprezy „Smaki Regionów”.

– Rasy złotnickie: pstra oraz biała zostały wyhodowane

w Wielkopolsce i należą do nielicznych już ras rodzimych utrzymywanych w kraju – mówił podczas uroczystości członek zarządu województwa Krzysztof Grabowski.

Ponadto siedmiu wielkopolskim przedsiębiorstwom przyznano certyfikat członkowskiego Regionalnej Sieci Dziedzictwa Kulinarne Wielkopolska.

Natomiast 28 września wielkopolscy członkowie tej sieci oraz Krzysztof Grabowski spotkali się w Warszawie z premierem Donaldem Tuskiem, aby rozmawiać o potrzebie uregulowań prawnych ułatwiających produkcję i sprzedaż tradycyjnej i ekologicznej żywności. **OJ, RJ**

(Mały) Sezon w Wielkim

Remont widowni poznańskiej opery zakończy się w listopadzie, ale już w październiku ruszył „Mały Sezon w Wielkim”.

Pomysł „Małego Sezonu” ma związek z sukcesami Opery Kieszonkowej, której spektakle były przedstawiane w Sali Kameralnej, a także m. in. w wielkopolskich dworcach, zamkach oraz na miejskich placach. W 2011 roku obejrzało je 2,5 tysiąca widzów, także w Krakowie oraz w Berlinie, Santander i Madrycie.

Już 1 października w sali im. Wojciecha Drabowicza widzowie mogli wysłuchać naj-

słynniejszych pieśni i arii operowych. Podczas wtorkowych recitali zaprezentowana została twórczość Chopina, Schumanna i Czajkowskiego, a 25 października usłyszymy pieśni kompozytorów rosyjskich. Środy to dni poświęcone muzyce kameralnej. 26 października widzowie poznają „opowieść o kastratach i innych muzycznych furriatach”.

Czwartki to spektakle mozartowskie, np. 27 października: „Mozart – Wesele Cyrylika Sewilskiego”. W „rozrywkowy piątek”, 28 października będzie można usłyszeć taneczne rytmy z całego świata

w koncercie „Usta milczą, dusza śpiewa”. W soboty i niedziele odbywać się będą spektakle z cyklu Opery Kieszonkowej.

Teatr Wielki kontynuować będzie również projekty edukacyjne dla najmłodszych. Rusza trzecia edycja programu „JutrOpera” dla dzieci z wielkopolskich szkół.

Jedną z pierwszych imprez na dużej scenie, 6 listopada – po przerwie spowodowanej kilkumiesięcznym remontem – będzie koncert jubileuszowy z okazji 80. urodzin Mieczysława Dondejewskiego. **KJA**

Doceniana sztuka rewitalizacji

Projekt rewitalizacji piłskiego dworca i parowozowni zwyciężył w konkursie organizowanym przez samorząd województwa.

Kapituła konkursu „ReVita Wielkopolsko” za najlepszą uznała propozycję przedstawioną przez Hausmann i Partnerzy Studio Projektowe „ARCHITEKTON”. Jeśli znalazłby się inwestor, w zaniedbanych dziś budynkach powstałoby Centrum Sztuk „Stara Parowozownia”, butik i hotel, zupełnie odmieniając oblicze tego miejsca w Pile.

W konkursie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego wyróżniono

FOT. ARCHIWUM UMWW

Zwycięska wizja galerii sztuki w miejscu piłskiej parowozowni.

także pięć innych prac. Dwie z nich również dotyczyły piłskiego dworca, dwie – Fabry-

ki Tłenu w Czempiniu, a jedna – wieży ciśnieniowej w Szamotułach. **ABO**

Sejmikowe pytania

Przedstawiamy tematy, które radni poruszali 26 września, podczas XIV sesji sejmiku, w złożonych zapytaniach i interpelacjach.

Jan Mosiński (PiS) zgłosił interpelację związaną ze zmianami na stanowisku dyrektora Pogotowia Ratunkowego w Kaliszu, pytając o formalną stronę tych rozsad. Radny postulował m.in. wyciągnięcie konsekwencji wobec byłego dyrektora w związku z zadłużeniem placówki oraz rozpisanie konkursu na szefa pogotowia.

Marek Sowa (PiS) interpelował w sprawie konkursów w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, związanych z ochroną zdrowia i drogami. Wniósł o przedstawienie listy beneficjentów i ewentualnych oszczędności poprzedzających.

Zbigniew Ajchler (SLD) w swoim wystąpieniu poruszył tematy: funkcjonowania Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, budowy chodnika przy drodze nr 307, wycinki krzewów przy drodze nr 150, modernizacji drogi nr 140, oddziału położniczo-ginekologicznego szpitala w Międzychodzie, opłat za przejazd autostradą A2, korzystania z systemu e-radni, przeznaczania oszczędności poprzedzających w inwestycjach drogowych.

Andrzej Mroziński (SLD) poruszył problem tempa wypłaty odszkodowań dla poszkodowanych podczas wrześniowych nawalnicy w Wielkopolsce. Radny wniósł o podjęcie tej kwestii na kolejnej sesji sejmiku.

Jan Grzesiek (PSL) interpelował w sprawie uporządkowania terenu przy torowisku kolejowym w podjarocińskiej Golinie. Zgłosił też zapytanie dotyczące kondycji finansowej Lokalnych Grup Działania w województwie i przyznanego im wsparcia.

Tatiana Sokółowska (PO) interpelowała w imieniu niezadowolonych z ruchu samochodów nauki jazdy mieszkańców dzielnicy Poznania, w której zlokalizowany jest Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego. Tę interpelację poparł też przewodniczący sejmiku Lech Dymarski.

Waldemar Witkowski (SLD) pytał o planowane przekształcenia własnościowe Międzynarodowych Targów Poznańskich, w szczególności o ewentualne decyzje dotyczące przekazania województwu części skomunalizowanych udziałów w spółce. **ABO**

Jak ugryźć przewozy

Co ma województwo z udziału w kolejowej spółce?

O zakresie ryzyka związanego z udziałami w spółce Przewozy Regionalne dyskutowano we wrześniu na forum Komisji Gospodarki, Planowania Przestrzennego i Infrastruktury Technicznej. To skutek wniosku radnych o opinię prawną dotyczącą odpowiedzialności województwa wielkopolskiego za zobowiązania finansowe spółki Przewozy Regionalne.

Spółka ta należy do samorządów 16 województw i zatrudnia około 13,5 tys. pracowników. To największy pasażerski przewoźnik kolejowy w Polsce. Według informacji zarządu spółki jej strata za 2011 r. miała wynieść 30 mln zł (w 2010 r. było to 210 mln zł), może jednak być wyższa z powodu konieczności uregulowania zobowiązań placowych związanych z sierpniowymi strajkami kolejarzy. A to oznacza, jak podkreślali radni sejmiku, że zadłużenie firmy cały czas rośnie i sięga już prawie pół miliarda złotych. Czy skutki takiego stanu rzeczy mogą mieć negatywne konsekwencje dla udziałowców spółki?

– Za zobowiązania wobec wierzycieli odpowiada wyłącznie spółka swoim majątkiem, a nie wspólnicy – uspokajał radnych radca prawny Mirosław Maniecki. – Odpowiedzialność wspólników wobec spółki będzie zachodziła w razie jej upadłości, gdy jej majątek nie będzie wystarczał na spłacenie wszystkich zobowiązań. Ryzyko wspólników za zobowiązania wobec osób trzecich nie obejmuje ich własnego majątku, lecz ogranicza się wyłącznie do wielkości posiadanych udziałów.

Radni dopytywali również o możliwości ewentualnego podziału Przewozów Regionalnych.

Według prawników wystąpienie ze spółki w żaden sposób nie da się powiązać z przejęciem nawet części jej majątku. Jedynym momentem, w którym jest to możliwe, jest podział majątku związany z likwidacją spółki.

Jak podkreślano, najdogodniejszą formą wystąpienia ze spółki byłoby zbycie jej udziałów. Co jednak nie jest sprawą prostą, bo aby do

FOT. A. BOJNSKI

– Z jakim ryzykiem wiąże się udział województwa w kolejowej spółce? – pytali radni.

tego doszło, musi być – po pierwsze – nabywcą, a po drugie – taka transakcja wiąże się ze spełnieniem wielu warunków formalnych, przy czym prawo pierwokupu przysługuje udziałowcom i Skarbowi Państwa.

Zastępca dyrektora Departamentu Transportu Henryk Szczefanowicz, odpowiadając na wątpliwości radnych, wyjaśnił, że wspólnicy spółki głosowali za udzieleniem absoluto-

rium jej zarządowi, ponieważ nie było podstaw formalnych, aby głosować inaczej. Kierowali się także nadrzędnym celem, jakim jest utrzymanie spółki.

Podczas wrześniowej sesji sejmik przyjął „Informację o sytuacji spółek prawa handlowego z udziałem województwa wielkopolskiego – Przewozy Regionalne, Koleje Wielkopolskie”. **RJ**

Porządkowanie finansów

Radni podsumowali pierwsze półrocze w wojewódzkich finansach i w efekcie skorygowali budżet, zmniejszając o 45 milionów złotych planowany deficyt.

Wielkopolska na tle kraju wypadła dobrze, choćby dzięki najniższemu wskaźnikowi bezrobocia czy przyswoitemu tempu wzrostu gospodarczego. Jednocześnie jednak takie czynniki, jak wyższa od spodziewanej inflacja czy odliczanie przez firmy z bieżących dochodów strat z okresu spowolnienia gospodarczego rzucają negatywnie na dochody budżetu województwa – tłumaczyła radnym skarbnik Elżbieta Kuzdro-Lubińska. Zwróciła też uwagę na prognozy gospodarcze dotyczące kolejnych lat i ich wpływ na kształtowanie się wieloletniej prognozy finansowej województwa. Należy się liczyć m.in. z tym, że spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego spowoduje niższe wpływy podatkowe, a na mniejsze dochody budżetu rzutować będzie także wejście w życie kilku zmian systemowych w finansach publicznych (np. planowana ulga podatkowa na dodatkowe składki emerytalne, zmiany w sposobie naliczania „janosikowego”).

Wysłuchawszy tych wyjaśnień, radni przyjęli informację zarządu województwa o kształtowaniu się WPF, o realizacji budżetu w pier-

wszych sześciu miesiącach 2011 r. i o kondycji finansowej podległych samorządowi instytucji, m.in. kulturalnych i zdrowotnych.

Efektem powyższych analiz było dokonanie zmian w tegorocznym planie dochodów i wydatków województwa oraz w WPF. Najważniejszym ich rezultatem jest kolejne już w tym roku zmniejszenie wysokości obligacji, które województwo może wyemitować na pokrycie deficytu w budżecie. Tę kwotę skorygowano o 45 mln zł, do 149,5 mln zł.

Co złożyło się na zmniejszenie prognozowanej dziury w regionalnej kasie? Do rocznego planu wpisano większe o 6,8 mln zł dochody (w tym wyższe aż o 3 mln zł wpływy z podatku PIT). Najwięcej jednak przyniosło ograniczenie zaplanowanych pierwotnie wydatków. 15,8 mln zł nie zostanie w tym roku wydane na rozpoczęcie budowy nowej siedziby samorządu województwa. O 1,8 mln zł zmniejszone zostaną wydatki bieżące Urzędu Marszałkowskiego. Nie zostanie także dokonana modernizacja Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie, na którą planowano wydać 1,1 mln zł. O 11,3 mln zł zmniejszone zostały rezerwy celowe, w tym głównie na poręczenia dla kredytów zaciąganych przez szpitale. **ABO**

Nie wybudują dwóch „orlików”

Dwa z 54 zaplanowanych na ten rok w Wielkopolsce „orlików” nie zostaną wybudowane z powodu rezygnacji miejscowych samorządów.

Korekty odpowiedniej uchwały sejmiku radni dokonali podczas wrześniowej sesji. Przypomnijmy, że w ramach programu „Moje Boisko – Orlik 2012” na budowę kompleksów sportowych pieniądze dają budżety państwa i województwa, resztę dokłada inwestor, czyli samorząd gminny lub powiatowy.

Z zaplanowanych w tym roku do dofinansowania przez samorząd województwa „orlików” nie powstaną dwa: w Orchowie i Kaczkach Średnich (powiat turecki) – o rezygnacji z budowy poinformowały miejscowe samorządy. Z przekazanych radnym informacji wynika, że boisko w Orchowie może powstać w przyszłym roku, gdy gmina upora się z przebudową linii energetycznej, przebiegającej zbyt blisko planowanej inwestycji.

Po powyższych zmianach tegoroczny orlikowy plan dla województwa wielkopolskiego to 54 nowe obiekty. Część z nich już jest gotowa, budowa innych trwa. W Wielkopolsce powstało dotąd najwięcej „orlików” spośród wszystkich województw. **ABO**

Majątek na oku

Sejmik określił zasady zbycia oraz gospodarowania mieniem trwałym będącym w dyspozycji wojewódzkich placówek opieki zdrowotnej.

Dokument przyjęty 26 września reguluje sposoby wydzierżawiania, wynajmowania oraz oddawania w użytkowanie majątku wszystkich podmiotów leczniczych, a także procedury wyceny zbywanego sprzętu medycznego.

Wniesienie mienia ruchomego przez zakład do spółek, fundacji lub stowarzyszeń niewykonujących działalności leczniczej wymaga każdorazowo zgody sejmiku, po uzyskaniu opinii rady społecznej jednostki i zarządu województwa. Natomiast określenie wartości nieruchomości w takich sytuacjach wymaga operatu szacunkowego sporządzonego przez rzeczoznawcę.

Sprzedaży nieruchomości w drodze bezprzetargowej, darowizny lub zamiany takiego mienia szpitale będą mogły dokonywać po uzyskaniu zgody zarządu województwa oraz opinii rady społecznej.

W uchwale sprezywane zostały również zasady sprzedaży mieszkań na rzecz ich najemców, także z uwzględnieniem formy ratalnej i z zastosowaniem bonifikat. **RJ**

Gdzie stanie szpital?

O opiece zdrowotnej w aglomeracji poznańskiej rozmawiali 16 września wojewódzcy i poznańscy radni.

Omawiano samorządowe plany związane z budową nowego szpitala, specjalizującego się w opiece nad matką i dzieckiem. Placówki wojewódzkie, które obecnie zajmują się tą grupą pacjentów, w ocenie zarządu województwa i radnych nie nadają się do rozbudowy. Szpital dziecięcy przy ul. Krysiewicza i ginekologiczny przy ul. Jarochońskiego w Poznaniu funkcjonują ponadto w obiektach, które nie są własnością samorządu województwa.

Zarząd województwa planował początkowo, po ustaleniu z władzami miasta, budowę lecznicy dla dzieci przy frontowej ścianie szpitala przy ulicy Szwajcarskiej. Brano też pod uwagę lokalizację po drugiej stronie budynku. Zasadniczym argumentem była perspektywa obniżenia kosztów działalności dzięki możliwości zintegrowania niektórych usług okołoszpitalnych obu placówek. Na początku tego roku zaczęto rozważać także ewentualną lokalizację szpitala w rejonie ulic Koszalińskiej i Lutyckiej.

Radni wojewódzcy i miejscy są zgodni, że ul. Szwajcarska to dobre miejsce dla lokalizacji szpitala matki i dziecka.

O chęci pomocy w wyborze najlepszego miejsca pod budowę szpitala (i możliwości nieodpłatnego przekazania gruntu) zapewniali na wrześniowym spotkaniu zastępca prezydenta Poznania Jerzy

Stępień oraz obecni na spotkaniu radni miejscy.

Jak dotąd otwartą kwestią pozostaje finansowanie budowy. Spółka Szpitale Wielkopolskie, która ma prowadzić tę inwestycję, zamierza szukać

partnera prywatnego. Ale do tego jeszcze daleka droga. Nie ma w Polsce bowiem sprawdzonych wzorców takich przedsięwzięć. W podobnej formule powstaje tylko jeden taki obiekt – w Żywcu. **RJ**

Będzie ciszej przy naszych drogach

Sejmik przyjął na wrześniowej sesji 6 programów ochrony środowiska przed hałasem.

Programy te wykonano dla terenów otaczających odcinki dróg krajowych i autostrady. Obejmują one najbardziej obciążone fragmenty dróg województwa (o średnim rocznym natężeniu ruchu wynoszącym ponad 6 mln pojazdów). Programy, przygotowane wraz z prognozami oddziaływania na środowisko, obejmują: cztery odcinki drogi krajowej nr 2 o łącznej długości 26,37 km; pięć odcinków drogi krajowej nr 5 o łącznej długości 23,20 km; pięć odcinków drogi krajowej nr 11 o łącznej długości 24,02 km; odcinek drogi krajowej nr 25 o długości 3,63 km; pięć odcinków drogi krajowej nr 92 o łącznej długości 23,26 km oraz dwa odcinki autostrady A2 o łącznej długości 11,16 km.

Programy sporządzone zostały po uzgodnieniu z Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym, Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska oraz po konsultacjach społecznych, które trwały od 16 czerwca do 31 sierpnia.

W opracowaniach tych określono niezbędne działania naprawcze i harmonogramy ich realizacji. Obejmować będą m.in. wytyczenie obszarów ograniczonego użytkowania i zabudowy przyległych terenów, a na obszarach już zabudowanych tworzenie ekranów akustycznych. Chodzi także o to, aby nowe odcinki dróg planować w miarę możliwości z dala od terenów podlegających ochronie akustycznej, związanej m.in. z zabudową mieszkalną, szkołami, szpitalami oraz innymi obiektami wymagającymi barier przeciwdźwiękowych.

Mowa jest także o promocji innych metod ochrony przed hałasem, wśród których wymienia się ograniczenia prędkości, regulowanie płynności ruchu oraz eliminowanie pojazdów przekraczających dopuszczalne normy akustyczne.

Wszystkie te przedsięwzięcia mają skutkować ograniczeniem poziomu hałasu, a docelowo prowadzić do uzyskania na terenach objętych ochroną akustyczną poziomów mniejszych od dopuszczalnych. **RJ**

Samorzady – dziś i jutro

O pracach konwentu poinformowali (od lewej): wiceprzewodniczący sejmików z Pomorza – Marek Biernacki i Mazowska – Tomasz Kucharski oraz przewodniczący z Wielkopolski – Lech Dymarski, Małopolski – Kazimierz Barczyk i województwa lubuskiego – Tomasz Możejko.

Województwo lubuskie było we wrześniu gospodarzem posiedzenia Konwentu Przewodniczących Sejmików RP. Wielkopolskę reprezentował Lech Dymarski – przewodniczący Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Tomasz Możejko – przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego – podkreślił potrzebę spotkań w takim gronie, uznając je za doskonałą okazję do wymiany doświadczeń oraz omówienia nowych zadań stawianych samorządom. Marszałek województwa lubuskiego Elżbieta Polak

omówiła przebieg prac nad powstającą Strategią dla Polski Zachodniej. Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego Waldemar Sługocki zapoznał zebranych z perspektywami polityki spójności oraz założeniami do budżetu UE na lata 2014-2020.

Wyzwania stojące przed samorządami, a szczególnie przed sejmikami w związku z inicjatywą legislacyjną prezydenta RP omówił Kazimierz Barczyk, przewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego, pełniący także funkcję przewodniczącego Konwentu Przewodniczących Sejmików

RP. Przedstawił również analizę i wnioski z ankiet, które w maju przedłożono do wypełnienia sejmikom województw. Pokazały one organizację pracy w poszczególnych lokalnych parlamentach oraz istniejące możliwości organizacyjne wykonywania zadań samorządów województw.

Przewodniczący wielkopolskiego sejmiku Lech Dymarski mówił podczas posiedzenia o roli sejmików, pełnieniu funkcji przewodniczącego, jego kompetencjach, a także nieporozumieniach wiążących się z nazewnictwem obowiązującym w samorządach województw. **SN**

Zobacz na żywo co robią radni

Po dłuższej przerwie znów wszyscy zainteresowani mogą śledzić transmisje z obrad sejmiku.

Co robią wybrani przez nas radni? Jak pracują podczas kolejnych sesji sejmiku województwa? Kiedyś te obrady można było śledzić na żywo w wersji dźwiękowej, potem, ze względów technicznych, transmisji nie było. Teraz wracają – i to w wersji wideo.

Wszyscy zainteresowani pracami samorządu województwa mogą „podpatrywać” obrady sejmiku, wchodząc na stronę internetową Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego (www.umww.pl). Transmisje dostępne są (w trakcie trwania sesji) w zakładce Sejmik/Transmisja obrad Sejmiku.

Początek najbliższej, XV sesji sejmiku – w poniedziałek 24 października o godzinie 12. **ABO**

Bilans WRPO

Ponad 1,25 miliarda euro to wartość pomocy unijnej rozdysponowanej już w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013.

Sprawozdanie z realizacji programu do końca 2010 r. przyjęto podczas wrześniowej sesji sejmiku. Jak wynika z informacji przedstawionych radnym przez Departament Polityki Regionalnej, w Wielkopolsce zdecydowana większość przyznanych funduszy przeznaczona została na infrastrukturę transportową, w tym na drogi regionalne i lokalne – 263,3 mln euro. Pieniędźmi tymi wsparte zostały m.in. projekty przebudowy dróg na obszarze całego województwa, zakupy autobusów i pociągów.

Duża część dotacji skierowana została na projekty z zakresu rozwoju technologicznego, innowacji oraz przedsiębiorczości (165 mln euro), ochronę środowiska (ponad 87,4 mln euro), inwestycje w oświatę (52,9 mln euro) i opiekę zdrowotną (47,6 mln euro). Na infrastrukturę telekomunikacyjną, w tym sieci szerokopasmowe, zarezerwowano 81,7 mln euro, na rewitalizację obszarów miejskich – 61,5 mln euro, zaś na projekty związane z efektywnością energetyczną i zarządzaniem energią – 46 mln euro.

Radni pozytywnie ocenili zarówno tempo kontraktowania funduszy, jak i wdrażania poszczególnych priorytetów programu, podkreślając, że Wielkopolska należy do województw najsprawniej wykorzystujących unijne dotacje. **RJ**

Miliony na ciepło

Ponad 7 mln zł kosztować będzie termomodernizacja 17 obiektów użyteczności publicznej w powiecie kaliskim.

Realizacja tego przedsięwzięcia będzie możliwa dzięki dotacjom i pożyczkom z Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska. Liderem projektu jest powiat kaliski, któremu partnerują gminy: Godziesze Wielkie, Koźminek, Lisków, Opatówek i Szczytniki. Ich wkład własny wynosi 731 tys. zł. 3,2 mln zł to pożyczka z NFOŚ, a prawie 2,2 mln zł stanowi dotacja z tego samego źródła. Budżet projektu uzupełnia dotacja z WFOŚ w kwocie prawie 1,2 mln zł. W sumie termomodernizacja kosztować ma ponad 7,3 mln zł.

Zakres inwestycji obejmuje budynki szkół w Godzieszach Wielkich, Woli Droszewskiej, Liskowie, Opatówku, Tłokini Wielkiej, Szczytnikach, Marchwacu i Iwanowicach, obiekty ośrodków zdrowia w Koźminku, Opatówku i Stawie, siedziby urzędów gmin w Liskowie i Godzieszach Wielkich, Starostwo Powiatowe w Kaliszu, Interwencyjny Dom Dziecka w Ostrowie Kaliskim oraz przedszkole i salę nauczania z biblioteką szkolną w Woli Droszewskiej.

Porozumienie w sprawie realizacji przedsięwzięcia zostało podpisane 20 lipca. Realizacja, która rozpoczęła się we wrześniu, zakończy się ma w grudniu przyszłego roku. **KORD**

Warto zatrzymać wodę

Inwestycje melioracyjne w regionie służą zmniejszeniu zagrożeń powodziowych, a także łagodzeniu skutków suszy.

W 2011 roku na różnego rodzaju inwestycje melioracyjne zarezerwowano rekordową w historii województwa kwotę 88,9 mln złotych, a blisko 31 mln zł z budżetu państwa przeznaczonych zostanie na prace związane z utrzymaniem cieków naturalnych i odnowę urządzeń melioracji podstawowej.

Najważniejszym źródłem finansowania tego rodzaju inwestycji jest obecnie Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. W ramach działań tego programu, ukie-
runkowanych na poprawę infrastruktury związanej z rozwojem rolnictwa i leśnictwa, realizowanych jest aktualnie w Wielkopolsce 19 zadań inwestycyjnych, a wartość przewidzianych do wykonania w tym roku prac przekracza 53 mln zł. Największe przedsięwzięcia wiążą się z odbudową rzek i kanałów, a także związanych z nimi budowli wodnych. Prace takie zapoczątkowano m.in. w obrębie Rowu Polskiego w powiecie leszczyńskim (tam budowany jest również zbiornik wodny Rydzyna), na Kościańskim Kanale Obry w powiatach jaro-
cińskim i śremskim, na Kanale Środkowym Obry w powiecie wolsztyńskim, na Kanale Kadzewskim i Kanale Białym w powiatach śremskim, na Kanale Grodzkim

FOT. ARCHIWUM WZMIUW W POZNANIU

Urządzenia piętrzące Zbiornika Lubstowskiego w powiecie konińskim odnowione w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

o pojemności 6,4 mln m³ oraz Zbiornika Lubstowskiego o pojemności 3,1 mln m³ – informuje Arkadiusz Błochowiak, dyrektor Wielkopolskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu. – O powodzeniu tego programu zadecyduje jednak suma wszystkich przedsięwzięć służących zwiększeniu małej retencji.

Zwiększone w tym roku, do blisko 31 mln zł, dotacje z budżetu państwa związane z utrzymaniem cieków naturalnych i odnową urządzeń melioracji podstawowej spotykane zostaną głównie na prace zaplanowane w środkowym biegu Warty. – Chodzi tutaj zarówno o usprawnienie odpływu wód, jak i poprawę retencji w do-

linach – wyjaśniają przedstawiciele WZMiUW. Konserwacji poddane zostaną także mniejsze ciek wodne. – Dowodem na to, że i one potrafią być groźne, jest m.in. przepływająca przez Kalisz Swędnia czy rzeka Bawół, nad którą leży Stawiszyn – mówi członek zarządu województwa Krzysztof Grabowski. – Obie dały się we znaki podczas ostatniej powodzi. Rzeka Bawół będzie odmulona i oczyszczona na długości 25 kilometrów. Konserwacji zostanie poddana także Żabianka w gminie Ceków Kolonia.

– Takich zagrożeń nie ma – uspokaja dyrektor A. Błochowiak. – Zasadnicze prace ze względu na uwarunkowania środowiskowe, pogodowe, a także proceduralne – związane z wykupem gruntów i przetargami, uruchamiane są zwykle pod koniec drugiego kwartału. Dysponujemy wszystkim, co potrzeba, aby wykonać je zgodnie z harmonogramami. **RJ, AK**

o pojemności 6,4 mln m³ oraz Zbiornika Lubstowskiego o pojemności 3,1 mln m³ – informuje Arkadiusz Błochowiak, dyrektor Wielkopolskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu. – O powodzeniu tego programu zadecyduje jednak suma wszystkich przedsięwzięć służących zwiększeniu małej retencji.

Zwiększone w tym roku, do blisko 31 mln zł, dotacje z budżetu państwa związane z utrzymaniem cieków naturalnych i odnową urządzeń melioracji podstawowej spotykane zostaną głównie na prace zaplanowane w środkowym biegu Warty. – Chodzi tutaj zarówno o usprawnienie odpływu wód, jak i poprawę retencji w do-

linach – wyjaśniają przedstawiciele WZMiUW. Konserwacji poddane zostaną także mniejsze ciek wodne. – Dowodem na to, że i one potrafią być groźne, jest m.in. przepływająca przez Kalisz Swędnia czy rzeka Bawół, nad którą leży Stawiszyn – mówi członek zarządu województwa Krzysztof Grabowski. – Obie dały się we znaki podczas ostatniej powodzi. Rzeka Bawół będzie odmulona i oczyszczona na długości 25 kilometrów. Konserwacji zostanie poddana także Żabianka w gminie Ceków Kolonia.

– Takich zagrożeń nie ma – uspokaja dyrektor A. Błochowiak. – Zasadnicze prace ze względu na uwarunkowania środowiskowe, pogodowe, a także proceduralne – związane z wykupem gruntów i przetargami, uruchamiane są zwykle pod koniec drugiego kwartału. Dysponujemy wszystkim, co potrzeba, aby wykonać je zgodnie z harmonogramami. **RJ, AK**

Wyobraź sobie przyszłość

Wystartowały trzy konkursy dla uczniów i studentów z naszego regionu, realizowane w ramach projektu Foresight Wielkopolska.

Adresowane są do uczniów i studentów wielkopolskich szkół wszystkich szczebli – od podstawowych do wyższych. Dla zwycięzców każdego z nich przewidziano nagrody: odtwarzacz plików MP4, cyfrowe aparaty fotograficzne, zewnętrzne dyski pamięci.

Pierwszy z konkursów zatytułowany jest „Artystyczne podróże w przyszłość”. Jego celem

jest – jak piszą organizatorzy – kreatywne pobudzenie wyobraźni, próba stworzenia spójnej wizji przyszłej Wielkopolski, w wielu aspektach i obszarach tematycznych, odkrycie „nowego”, wyobrażenie sobie życia w nowym multikulturowym otoczeniu, z nowymi sąsiadami różniącymi się kolorem skóry, językiem, religią itp. Prace wykonane dowolną techniką plastyczną, muzyczną lub audio-wideo, należy nadsyłać do 16 października.

Z kolei ideą konkursu „Zabierzmy znanych w nieznaną” jest połączenie lokalnej tradycji, historii i dokonania miejscowych bohaterów (z życia politycznego, społecznego oraz świata kultury) z projekcją w przyszłość za 10, 20 lat. Chodzi tutaj o przygotowanie (zrealizowanie lub zaprojektowanie) odpowiedniej wystawy. Zgłoszenia – do 15 października.

Natomiast do 14 listopada można zgłaszać prace w konkursie „Foto Wielkopolska 2030”. Tu tworzywem ma być kreatywne potraktowanie fotografii, z możliwością zastosowania dowolnych fototechnik (np. deformacji, kolażu, fotomontażu). Możliwe jest także przedstawienie istniejących obecnie obiektów, które zdaniem autorów zdjęć będą zasługiwały na utrwalenie jako symbol przyszłości Wielkopolski w 2030 roku.

Na stronie www.foresightwielkopolska.pl można znaleźć wszelkie informacje na temat konkursów, w tym regulaminy i adresy, na które należy przysłać prace. **ABO**

Foresight Wielkopolska

To projekt realizowany od 2009 roku na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego. Głównym celem jest podniesienie jakości życia Wielkopolan dzięki wspólnej dyskusji różnych środowisk społecznych na temat przyszłości regionu. Projekt ma dać odpowiedź na takie pytania, jak: Jaka będzie Wielkopolska w 2030 roku? Jak budować i najlepiej wykorzystywać jej kapitał społeczny? Jakie elementy tożsamości regionalnej są ważne dla rozwoju Wielkopolski? Jakiego przywództwa potrzebują Wielkopolanie?

PROMOCJA

„BUDOWA SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ Z PRZYŁĄCZAMI W MIEŚCIE CZERNIEJEWO”

Gmina Czarniejewo zakończyła realizację projektu inwestycyjnego pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami w mieście Czarniejewo” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Priorytetu III „Środowisko Przyrodnicze” Działanie 3.4. „Gospodarka wodno - ściekowa” Schemat 1 „Budowa systemów kanalizacji zbiorczej” Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013.

Projekt został zrealizowany w dwóch etapach i obejmował budowę sieci kanalizacji sanitarnej o długości 19,1 km w systemie mieszanym grawitacyjno-tłocznym z 5 przepompowniami ścieków i przyłączami do poszczególnych posesji.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013

FUNDUSZE EUROPEJSKIE - DLA ROZWOJU INNOWACYJNEJ WIELKOPOLSKI

Pod ziemią

Wielkopolskie obchody Światowego Dnia Turystyki odbyły się 23 września w Kłodawie.

Uczestnicy uroczystości mieli okazję m.in. do zwiedzenia podziemnej trasy turystycznej w kopalni soli.

W części oficjalnej podsumowano rok w branży turystycznej w naszym regionie. Przewodniczącą sejmiku Lech Dymarski i wiceprzewodniczącą Kazimierz Kościelną wręczyli odznaki honorowe „Za Zasługi dla Województwa Wielkopolskiego” działaczom krajoznawczym: Tadeuszowi Krzyżanowskiemu, Romualdowi Szukale, Stefanowi Żurkowi. Rozstrzygnięto też doroczny marszałkowski konkurs na najlepszą pracę magisterską z zakresu turystyki – zwycięzcą okazał się Robert Cheliński, absolwent poznańskiego Uniwersytetu Przyrodniczego. ABO

Po nawałnicy

Burze i wichury nad południową Wielkopolską spowodowały zniszczenia w 24 gminach.

W nocy z 4 na 5 września żywioł uszkodził 723 budynki mieszkalne, a 5 z nich – wszystkie w powiecie kaliskim – nie nadają się do użytkowania. Największe zniszczenia zanotowano w rejonie Blizanowa, Stawiszyna, Gołuchowa oraz Liskowa. Wichura zrywała dachy, łamała drzewa i betonowe słupy energetyczne. Uszkodzonym uległy budynki gospodarcze i maszyny rolnicze oraz uprawy kukurydzy. Bezpośrednio po nawałnicy około 70 tys. mieszkańców powiatu kaliskiego pozbawionych było prądu.

W gminie Blizanów 14 września wojewoda Piotr Florek zorganizował posiedzenie Wo-

Zniszczone zabudowania gospodarcze w Blizanowie.

jewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, podczas którego, z udziałem m.in. członka zarządu województwa Krzysztofa Grabowskiego oraz przedstawicieli władz samorządowych gmin i powiatów po-

łudniowej Wielkopolski, rozmawiano o formach pomocy dla mieszkańców poszkodowanych terenów.

Mogą oni skorzystać z pomocy rządowej na remonty uszkodzonych budynków mie-

szkalnych. Pieniądze na ten cel wypłacane są w transzach do 10 tys. zł. Rządowa pomoc obejmie także zniszczoną infrastrukturę komunalną. Minister spraw wewnętrznych i administracji na wniosek wojewody przyznał 3 mln złotych z rezerwy celowej na pomoc socjalną. Na tej podstawie samorzady mogą wypłacać jednorazowe zasiłki bezzwrotne w wysokości do 6 tys. zł.

Rolnicy mogą skorzystać ponadto z kredytów preferencyjnych na wznowienie produkcji, odroczeń płatności składek KRUS. Gospodarstwa, które straciły pokrycia dachowe wykonane z eternitu, otrzymają pomoc w utylizacji azbestu. RJ

Rozmawiali o agrobiznesie

O perspektywach wybranych branż rolniczych po 2013 roku rozmawiano podczas konferencji zorganizowanych w Wielkopolsce.

Podleszczyńska Świątynia była 30 września miejscem spotkania dotyczącego rynku żywności wieprzowej. Mówiono m.in. o możliwościach wsparcia grup producentów rolnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Z kolei 3 października w OSM w Kole debatowano o rynku mleka, a gospodarzem spotkania był przewodniczący sejmikowej Komisji Rolnictwa Czesław Cieślak.

Organizatorem obu konferencji, w których uczestniczył członek zarządu województwa Krzysztof Grabowski, był Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego. ABO

PROMOCJA

Stabilny start, dynamiczny rozwój

Usługa preinkubacji w ramach „Wielkopolskiego Preinkubatora” to skuteczny i bezpieczny sposób na sprawdzenie pomysłu na biznes bez konieczności rejestracji firmy.

„Wielkopolski Preinkubator” to projekt skierowany do osób mających pomysł na biznes i chcących przetestować go w bezpiecznych warunkach, tzn. bez konieczności rejestracji firmy, płacenia składek ZUS oraz kontaktowania się m.in. z Urzędem Skarbowym. Preinkubowany skupia się na rozwijaniu własnego biznesu, pozyskiwaniu klientów i budowaniu marki, a wszystkimi sprawami formalnymi zajmuje się Preinkubator. Preinkubowanym może zostać student, doktorant, absolwent lub pracownik naukowy z wyższej uczelni znajdującej się w województwie wielkopolskim.

Co musi zrobić pomysłodawca, żeby zostać Preinkubowanym? – Wystarczy wejść na stronę www.wielkopolski-preinkubator.pl, wypełnić formularz aplikacyjny i czekać na odpowiedź z naszej strony. Pomysł jest w tym czasie rozpatrywany przez specjalistów w dziedzinie przedsiębiorczości. W przypadku pozytywnej odpowiedzi dochodzi do spotkania, podczas którego dopinamy szczegóły projektu i podpisujemy umowę o preinkubację – mówi Łukasz Parafianowicz, ekspert PAIP do spraw preinkubacji. – Prein-

wielkopolski preinkubator

kubowane osoby mogą liczyć na bezpłatną pomoc Opiekuna Projektu oraz pomoc prawną i wsparcie marketingowe. Preinkubowany może również otrzymać wsparcie w poszukiwaniu inwestora dla swojego pomysłu biznesowego – dodaje Łukasz Parafianowicz.

„Wielkopolski Preinkubator” to nie tylko usługa preinkubacji, ale również spotkania otwarte, warsztaty tematyczne oraz konkurs „Biznes po Wielkopolsku”. Spotkania i warsztaty zorganizowane zostaną na Politechnice Poznańskiej, w Wyższej Szkole Humanistycznej w Lesznie i w Wyższej Szkole Biznesu w Pile, a ich tematyka będzie niezwykle różnorodna. Począwszy od zagadnień związanych z przedsiębiorczością i preinkubacją, poprzez sztukę autoprezentacji, a skończywszy na poznaniu tajników tworzenia biznesplanu, marketingu i promocji. Z kolei „Biznes po Wielkopolsku” to szansa na zdobycie 25 tys. zł na sfinansowanie swojego pomysłu biznesowego. Wystarczy wejść na stronę projektu, wypełnić formularz zgłoszeniowy, przedstawić w jak najlepszy sposób biznesplan i poczekać na ogłoszenie wyników. Zgło-

sznienia do konkursu przyjmowane są do końca października 2011 roku, a zwycięski biznesplan zostanie ogłoszony w drugiej połowie listopada.

Więcej informacji o „Wielkopolskim Preinkubatorze” (terminy spotkań i warsztatów, formularz zgłoszeniowy do konkursu itp.) można znaleźć na stronie www.wielkopolski-preinkubator.pl oraz odwiedzając jeden z punktów informacyjnych, które znajdują się na uczelniach zaangażowanych w projekt, czyli na Politechnice Poznańskiej oraz w Wyższej Szkole Biznesu w Pile. „Wielkopolski Preinkubator” jest realizowany przez Poznański Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego w ramach projektu „Budowa Wielkopolskiego Systemu Innowacji” (Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Działanie 8.2. Transfer wiedzy, Poddziałanie 8.2.2 Regionalne Strategie Innowacji) i jest współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

twój pomysł
nasze wsparcie

Od 60 lat produkują strażackie hełmy

Kaliskie Zakłady Przemysłu Terenowego to jedyny w kraju producent hełmów strażackich i ochronnych.

Jeszcze do niedawna los firmy był niepewny, a nad zagłębionym widmo zwolnień. Dzisiaj przedsiębiorstwo wychodzi na prostą, inwestując w nową halę i linię produkcyjną. Do tego dochodzą również sukcesy handlowe. KZPT miały więc sporo powodów, by hucznie świętować jubileusz swojego 60-lecia.

Uroczystość, w której udział wzięli m.in. wicepremier i minister gospodarki Waldemar Pawlak, odbyła się 26 września. Właśnie tego dnia oficjalnie otwarto nowy budynek, do którego zostanie niebawem przeniesiona produkcja. Rozwój zakładów nie byłby zapewne możliwy, gdyby nie ostateczne uregulowanie spraw własności. Po 18 latach zarządów komisarycznych, dzięki determinacji pracowników i związków zawodowych, w 2010 roku zakład wreszcie udało się sprywatyzować. Właścicielem został Związek Ochotniczych Straży Pożarnych, który wcześniej przez lata kooperował z firmą i był najważniejszym odbiorcą produkowanych tu wyrobów.

– Stabilizacja właścicielska umożliwiła dokonanie transformacji zakładu z niewielkiej manufaktury z aspiracjami w liczącego się gracza

Kaliska firma miała wiele powodów, by hucznie świętować swoje 60-lecie.

w branży na rynku europejskim – podkreśla Kamil Górecki, prezes Kaliskich Zakładów Przemysłu Terenowego.

Hełmy z Kalisza trafiają m.in. do Rosji i na Białoruś, a podczas międzynarodowej wystawy ratownictwa i techniki przeciwpożarowej Edura 2011 KZPT zdobyły główną nagrodę za hełm „calisia”. Już niebawem natomiast hitem ma się stać nowy hełm „vulcan” produkowany w technologii wtryskowej, który obecnie przechodzi proces certyfikacji.

– Bardzo się cieszę, że wspólnie z pracownikami możemy tę firmę rozwijać. Cieszę się również z tego, że ta nowa

hala będzie dawała szansę na bardzo zaawansowaną produkcję, a jednocześnie poprawi warunki pracy – mówi Waldemar Pawlak, który jest jednocześnie prezesem Związku Ochotniczych Straży Pożarnych.

Jubileuszowa uroczystość była także okazją do wręczenia medali, wyróżnień i podziękowań dla osób, które przez lata zabiegały o przetrwanie firmy. Sam zakład został wyróżniony odznaką honorową „Za Zasługi dla Województwa Wielkopolskiego”, którą na ręce prezesa firmy wręczył Krzysztof Grabowski, członek zarządu województwa wielkopolskiego.

Andrzej Kurzyński

Z Hesją od dekady

FOT. Z.A. BOJŃSKI

Premier Volker Bouffier i marszałek Marek Woźniak podpisali w Poznaniu deklarację o dalszym rozwoju współpracy między Wielkopolską a Hesją.

Choć Wielkopolska z Hesją umowę o partnerstwie podpisała już w grudniu 2010 roku, dopiero niedawno uroczyste podsumowano dekadę tej międzyregionalnej współpracy. Okazją była dwudniowa wizyta w Poznaniu heskiej delegacji, na czele z premierem Volkerem Bouffierem.

Kilkudziesięciu niemieckich gości przebywało w Wielkopolsce 28-29 września. Premier Bouffier i marszałek Marek Woźniak podpisali „Wspólną deklarację o dalszym strategicznym rozwoju współpracy między Województwem Wielkopolskim i Krajem Związkowym Hesja”. Zaprezentowali też wydany przez Instytut Zachodni album „Partnerzy w sercu Europy”, podsumowujący dekadę wspólnych działań obu regionów.

– Ta książka to namacalny dowód, że jest o czym mówić po 10 latach – mówił Marek Woźniak. A Volker Bouffier dodał: – Ta publikacja dowodzi, że to nie jest wyłącznie partnerstwo na papierze, umowa między urzędami, ale po prostu żywa współpraca.

Wielkopolsko-heskie kontakty dotyczą różnych dziedzin życia. Podczas spotkania podkreślano m.in., że obecnie dobre wykorzystywanie środków unijnych przez nasz region ma swoje źródło m.in. w doświadczeniach przekazanych przed laty wielkopolskim urzędnikom przez heskich kolegów. Pod jednym dachem

w Brukseli funkcjonują też przedstawicielstwa obu regionów.

– Dziś mówimy już o innym wymiarze tej współpracy, choćby na forum instytucji europejskich, gdzie mamy wiele wspólnych interesów – podkreślał marszałek Woźniak.

– Obecnie to jest kooperacja równych sobie partnerów. Obie strony na niej zyskują, obie się od siebie uczą – potwierdzał premier Bouffier.

Swoje rozmowy prowadzili też przedstawiciele frakcji parlamentarnych heskiego Landtagu i klubów Sejmiku Województwa Wielkopolskiego. Goście z Niemiec zostali podjęci w Odwachu przez gospodarza tego miejsca, przewodniczącego sejmiku Lecha Dymarskiego. Podczas dyskusji zwracano uwagę na różnice w kompetencjach i sposobie funkcjonowania polskich województw i niemieckich landów. Analizowano też możliwości rozszerzenia „międzyparlamentarnej” współpracy w przyszłości.

W trakcie wizyty podpisany został także list intencyjny pomiędzy Wielkopolską Izbą Rzemieślniczą w Poznaniu oraz Izbą Rzemieślniczą w Wiesbaden. Niemieccy goście rozmawiali też z szefostwem Portu Lotniczego Ławica, Międzynarodowych Targów Poznańskich, wielkopolskiej policji. O bezpieczeństwie, zwłaszcza w kontekście imprez masowych, mówiono też podczas wizyty na poznańskim Stadionie Miejskim. ABO

Rozmowy przedstawicieli heskiego parlamentu krajowego i wielkopolskiego sejmiku poprzedziło zwiedzanie Muzeum Powstania Wielkopolskiego. W środku – przewodniczący sejmiku Lech Dymarski i przewodniczący heskiego parlamentu Norbert Kartmann.

Demontaż kurtyn

W Poznaniu odbyło się inauguracyjne posiedzenie Konferencji Władz Lokalnych i Regionalnych Partnerstwa Wschodniego.

FOT. Z ARCHIWUM UMIAW

Uczestniczący w posiedzeniu CORLEAP przedstawiciele władz lokalnych i regionalnych z całej Europy w przerwie odbywających się w Auli Uniwersyteckiej obrad stanęli do pamiątkowego zdjęcia.

Konferencja Władz Lokalnych i Regionalnych Partnerstwa Wschodniego (CORLEAP) to inicjatywa unijnego Komitetu Regionów (KR), w której pracach uczestniczy 36 polityków regionalnych z UE oraz Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Mołdawii i Ukrainy. Jej celem jest rozpowszechnianie współpracy transgranicznej, a także umożliwienie władzom regionalnym i lokalnym wypowiadania się w sprawach związanych z polityką Partnerstwa Wschodniego.

O to, by historyczne, pierwsze posiedzenie CORLEAP zorganizowano w Poznaniu, zabiegał marszałek Marek Woźniak, który jest członkiem tego gremium i przewodniczącym polskiej delegacji do KR. Spotkanie, które odbyło się 8 września, zostało wpisane do oficjalnego kalendarza jako wydarzenie towarzyszące polskiej prezydencji w UE.

Witając gości z około 20 państw w Auli Uniwersyteckiej, Marek Woźniak nawiązał do wymowy dat na pobliskim pomniku Poznańskiego Czerwca. – Poznań to miasto, które jest jednym z polskich symboli walki o europejskie wartości, od zawsze miejscem otwartym na międzynarodowy dialog. W Wielkopolsce entuzjastycznie wspieramy i realizujemy idee zbliżenia i dialogu z samorządami Europy Wschodniej i Południowego Kaukazu. Możemy po-

chwalić się już szeregiem wspólnych projektów z Gruzją i Ukrainą – mówił Marek Woźniak.

W większości wystąpień podkreślano, że idee Partnerstwa Wschodniego będą mogły zostać zrealizowane jedynie przy zaangażowaniu obywateli, a temu sprzyja współpraca na poziomie lokalnym i regionalnym.

– Zarówno budowanie demokracji, jak i integracji europejskiej jest możliwe tylko oddolnie, gdy zaczniemy to robić od najniższego poziomu zarządzania – zwracała uwagę przewodnicząca KR Mercedes Bresso.

– Wciąż można odnieść wrażenie, że Partnerstwo Wschodnie to głównie sprawa rządów.

Potrzebna jest więc większa promocja i popularyzacja tej inicjatywy na różnych poziomach społeczeństwa obywatelskiego – zauważył Luc Van den Brande, przewodniczący komisji CIVEX w KR.

– Od początku mówiliśmy, że Partnerstwo Wschodnie powinno wykraczać poza relacje międzyrządowe. Mimo skupienia ostatnio uwagi na „arabskiej wiosnie”, zapewniam, że dla Komisji Europejskiej Partnerstwo Wschodnie jest nadal bardzo ważne – przekonywał w Poznaniu unijny komisarz ds. rozszerzenia i polityki sąsiedztwa Stefan Füle.

O swoich nadziejach i oczekiwaniach związanych z współpracą na poziomie lo-

kalnym i regionalnym wiele mówili uczestniczący w spotkaniu goście ze wschodu.

– Należymy do tej samej rodziny, jesteśmy częścią tej samej cywilizacji. Pamiętajmy jednak, że w Europie, choć runęły mury, to wciąż istnieją dzielące nas kurtyny. Dzięki temu za stworzenie możliwości demontażu tych kurtyn – obrażował burmistrz mołdawskiego Kiszyniowa Dorin Chirtoaca.

W przyjętej w Poznaniu deklaracji członkowie CORLEAP zaapelowali o przyznanie dodatkowych środków na projekty w zakresie umacniania demokracji lokalnej, praw człowieka na szczeblu lokalnym i regionalnym oraz udziału obywateli w życiu publicznym. Zastrzeżli też, by nowe porozumienia UE z krajami Partnerstwa Wschodniego obejmowały również zapisy dotyczące umocnienia samorządności lokalnej i regionalnej.

– Mocno powiedzieliśmy, że idea Partnerstwa Wschodniego ma szansę na realizację tylko przy silnym udziale samorządów. Bo to tu, wśród ludzi, można podejmować konkretne działania przybliżające te kraje ku demokratycznym standardom – podsumował obrady Marek Woźniak.

Uzgodnione w Poznaniu postulaty europejskich samorządowców zostały przedstawione podczas szczytu Partnerstwa Wschodniego 29-30 września w Warszawie. ABO

Udział w spotkaniu gości z około 20 państw był nie lada wyzwaniem organizacyjnym, a także testem dla rzeszy tłumaczy symultanicznych.

By kryzys nas nie przystłonił

Wyjazdowe posiedzenie prezydium Komitetu Regionów w Poznaniu zostało poświęcone między innymi przyszłości unijnej polityki spójności.

Kształt polityki spójności, jaki wyłoni się w dyskusyjnej własnie nowej perspektywie finansowej UE na lata 2014-2020, chyba nikogo nie interesuje tak bardzo, jak europejskie samorządy. Nic dziwnego więc, że ta tematyka dominowała podczas posiedzenia prezydium Komitetu Regionów, które odbyło się w Poznaniu 9 września.

O tym, jak dobre rezultaty może przynosić ta forma unijnego wsparcia dla rozwoju odstających od europejskiej średniej regionów, przekonywał marszałek Marek Woźniak, prezentując efekty wdrażania Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 (obszernie pisaliśmy o nich w poprzednim numerze „Monitora”).

Jako że w gronie przedstawicieli europejskich władz lokalnych i regionalnych istnieje w zasadzie zgoda co do potrzeby kontynuowania polityki spójności w szerokim zakresie, w trakcie dyskusji skupiono się głównie na akcentowaniu ewentualnych zagrożeń jej ograniczania, związanych z obecną sytuacją finansową w UE.

– Pokazując nasze wielkopolskie dokonania, chciałem obalić kilka mitów narosłych wokół polityki spójności, na przykład, że fundusze nie zostaną wykorzystane lub że

Gospodarz spotkania marszałek Marek Woźniak zaprosił jego uczestników do wysłuchania koncertu chopinowskiego w wykonaniu poznańskich filharmoników i pianisty Jacka Kortusa.

zostaną wykorzystane na niewłaściwe cele – podkreślił Marek Woźniak.

Niektórzy z samorządowców wskazywali na niebezpieczeństwa związane z pojawiającymi się pomysłami centralistycznego podziału unijnych środków. – A to regiony najlepiej wiedzą, jak najefektywniej wykorzystywać tę pomoc – mówił Michael Schneider, przewodniczący grupy EPP w KR.

W wypowiedziach uczestników spotkania pojawił się też zdecydowany sprzeciw wobec propozycji, by wstrzymać unijną pomoc dla regio-

nów z krajów, które nie spełniają wyznaczonych wskaźników makroekonomicznych. Zwrócono uwagę, że władze lokalne i regionalne nie mogą ponosić konsekwencji działań rządów krajowych, którym nie udaje się utrzymać równowagi budżetowej.

– Mimo trudnej i niestabilnej sytuacji nie możemy dopuścić do tego, by temat kryzysu finansowego zdominował dyskusję o przyszłej polityce regionalnej. Musimy wywrzeć nacisk na nasze rządy krajowe tak, by przyszłe negocjacje nie osłabiły polityki regionalnej, gdyż wpływa ona

korzystnie na życie codzienne naszych obywateli – podsumował Ramon Luis Valcarcel Siso, pierwszy wiceprzewodniczący KR.

W kontekście pomocy dla takich regionów jak Wielkopolska zaprezentowane przez Komisję Europejską propozycje na perspektywę finansową 2014-2020 przedstawiają się korzystnie. Teraz jednak rozpoczynają się dopiero właściwe, najtrudniejsze negocjacje na ten temat – na poziomie międzyrządowym. Co z nich wyniknie?

– Większość państw powinna poprzeć wizję przedsta-

Przykład WRPO posłużył do pokazania pozytywnych efektów polityki spójności.

wioną przez Komisję Europejską, ale, jak wiadomo, diabeł tkwi w szczegółach – informował w szczegółach – informował w imieniu polskiej prezydencji wiceminister rozwoju regionalnego Waldemar Sługocki. – Są kwestie, do których pewne kraje odnoszą się sceptycznie, jak minimalny poziom kwot, które państwa powinny przeznaczać na realizację polityki spójności po 2013 roku.

Posiedzenie prezydium KR odbyło się w Poznaniu z inicjatywy marszałka Woźniaka, który jest przewodniczącym polskiej delegacji w tym unijnym gremium. ABO

w skrócie

Jednym głosem

Z udziałem marszałka Marka Woźniaka odbyło się 21 września w Brukseli spotkanie przedstawicieli Europejskiej Partii Ludowej zasiadających w Komitecie Regionów i Parlamencie Europejskim. Politycy EPP uzgodnili działania w obu instytucjach dotyczące przyszłości polityki spójności w odniesieniu do propozycji unijnego budżetu na lata 2014-2020 oraz Strategii Europa 2020. ABO

Irkucka wizyta

W odbywającym się 11-14 września w Irkucku Bajkalskim Międzynarodowym Forum Ekonomicznym uczestniczył marszałek Marek Woźniak. W tym wydarzeniu politycznym i ekonomicznym brało udział ponad 1000 uczestników. Wizyta marszałka w Irkucku była również okazją do nawiązania kontaktów z miejscową Polonią oraz władzami Obwodu Irkuckiego. ABO

Goście z Chin

Oferta budowy szpitala dziecięcego w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego oraz przedsięwzięcia z zakresu rozwoju sieci szerokopasmowej – to projekty, które wzbudziły największe zainteresowanie Chińczyków goszczących w Poznaniu. 12 września z przedstawicielami władz chińskiego Shenzhen spotkał się wicemarszałek Leszek Wojtasiak. ABO

Unia potrzebuje wsparcia samorządów

W Brukseli, tradycyjnie z aktywnym udziałem Wielkopolski, odbyła się w dniach 10-13 października kolejna edycja Europejskiego Tygodnia Miast i Regionów OPEN DAYS.

– To największe w świecie forum dyskusji o polityce regionalnej, w trakcie którego spotyka się około 25 tysięcy osób – zwrócił uwagę w trakcie sesji inauguracyjnej OPEN DAYS komisarz ds. polityki regionalnej Johannes Hahn. Już w trakcie tego spotkania, które odbyło się 10 października w Parlamencie Europejskim, widać było, że dyskusje samorządowców, polityków i ekspertów z całej UE skupiać się będą wokół tego, jak pomóc Europie w wyjściu z kryzysu oraz jak kontynuować w latach 2014-2020 politykę spójności w jak najszerszym zakresie.

– Musimy w naszych działaniach być jak najbliższej oby-

Minister rozwoju regionalnego Elżbieta Bieńkowska i marszałek Marek Woźniak podczas zwiedzania wielkopolskiego stoiska w „miasteczku polskim”.

wateli, zwłaszcza teraz, gdy czasy są bardzo trudne. To najlepiej się sprawdza na poziomie samorządów – mówił Jerzy Buzek, zapewniając o wsparciu europarlamentu dla kontynuacji polityki spójności.

– Potrzebujemy waszego wsparcia, byście bronili przyszłości Europy, tłumacząc obywatelom nasze działania,

a władzom waszych państw, że nie leży w ich interesie ograniczanie polityki spójności – apelował do władz regionalnych i lokalnych szef Komisji Europejskiej José Manuel Barroso.

W wydarzeniach OPEN DAYS, odbywających się równoległe z sesją Komitetu Regionów, uczestniczył marsza-

W trakcie warsztatu zorganizowanego w Biurze Informacyjnym Województwa Wielkopolskiego dyskutowali przedstawiciele dziesięciu regionów i Komisji Europejskiej.

łek Marek Woźniak, który m.in. był jednym z prelegentów seminarium „Regiony i miasta kształtują politykę przemysłową w erze globalizacji”. Z kolei w wielkopolskim biurze odbyło się współorganizowane przez nasz region seminarium „Kreatywne miasta i regiony na rzecz innowacyjnej Europy”. Natomiast o miej-

skim wymiarze polityki spójności mówiono podczas innego seminarium, zorganizowanego wspólnie przez polskie regiony w ramach polskiej prezydencji. W zainstalowanym w centralnym parku Brukseli „miasteczku polskim” Wielkopolska chwaliła się swoim designerskim i innowacyjnym obliczem. ABO

O Europie 2020

18 i 19 września w Linzu odbyła się 7. Konferencja Europejskich Regionów i Miast „Strategia Europa 2020 – wdrażanie na poziomie regionalnym oraz lokalnym”, której organizatorem był Instytut Regionów Europy. Jednym z prelegentów był marszałek Marek Woźniak. ABO

Za oceanem

Przedsiębiorcy i samorządowcy z wicemarszałkiem Leszkiem Wojtasiakiem, wzięli udział na przełomie września i października w kolejnej misji gospodarczej. W São Paulo i Kurytybie rozmawiano m.in. o możliwości udziału wielkopolskich firm w inwestycjach związanych z przygotowaniem Brazylii do piłkarskich mistrzostw świata. ABO

Na stokach cytadeli

Niedawny pochówek nieznanego żołnierza, a także zbliżający się 1 listopada to dobre okazje, by przypomnieć o nekropoliach zlokalizowanych na przedpolach poznańskiego fortu.

Jeszcze niedawno w podręcznikach szkolnych, w publicystyce, nawet w języku potocznym, pod stwierdzeniem, że coś wydarzyło się na stokach cytadeli, najczęściej rozumiano wydarzenie tragiczne. Przeważnie chodziło o wykonywane w Warszawie egzekucje uczestników powstania listopadowego i wydarzeń lat 1905-1907. Kto zginął na stokach cytadeli, był męczennikiem sprawy narodowej, patriotą, który za swoją postawę zapłacił cenę najwyższą. Było w tym wiele prawdy.

Tymczasem cytadela, jak umownie określano centralny ośrodek oporu w twierdzy, najczęściej ulokowany w wielkim forcie położonym na wzgórzu dominującym nad miastem, rządziła się swoimi prawami obronnymi i praktycznymi. Ważnym elementem obrony było przedpole twierdzy, owe stoki, umożliwiające ostrzał podchodzących wojsk przeciwnika – zatem był to całkiem duży obszar, którego nie wolno było zabudowywać, a jeżeli nawet coś tam stawiano, to budowlę lekką, nietrwałą, możliwą do szybkiego i łatwego zniszczenia. Obszar ten doskonale nadawał się na cmentarz, najlepiej związany z wojskiem.

Reguła ta obowiązywała również w Poznaniu, gdy po 1829 roku ze Wzgórza Winiarskiego przesiedlono mieszkańców wsi Winiary i Bonin, a na tym miejscu przystąpiono do budowy potężnego fortu, przewidzianego jako główny punkt oporu miasta przekształcanego w twierdzę. Południowy stok Fortu Winiary został przekształcony w wielki cmentarz. Z czasem powstało tam kilka różnych nekropolii, ułożonych w jednym ciągu – przeważnie jednak wojskowych.

Największą tamtejszą nekropolią cywilną jest cmentarz parafialny św. Wojciecha, dziś już w stanie szczątkowym, jednak z szeregiem

FOT. ARCHIWUM WUWU

1 września 2011 r. odbył się pierwszy od wielu lat pogrzeb na stokach poznańskiej cytadeli. Z honorami wojskowymi pożegnano nieznanego żołnierza, prawdopodobnie ofiarę kampanii wrześniowej, którego szczątki zostały ekshumowane w lesie w pobliżu miejscowości Wielowieś (pow. ostrowski) w listopadzie ubiegłego roku przez członków Stowarzyszenia „Pomost”.

interesujących artystycznie nagrobków. Spoczywają na nim m.in.: płk Erwin Więckowski, niegdyś komisaryczny prezydent miasta Poznań, prof. Paweł Gantkowski, lekarska rodzina Juraszów i Maria Paruszevska – prowadząca jeden z najsłynniejszych poznańskich salonów artystycznych.

Znacznie mniejszy, przylegający od północy do Cmentarza Wspólnoty Brytyjskiej, jest mały cmentarzyk prawosławny. Niestety, w zasadzie ocalał tam tylko kamienny nagrobek pułkownika armii rosyjskiej Mikołaja Kostomarowa, wystawiony przez dzieci zmarłego. Koresponduje z nim piękny stylowy pomnik wystawiony w okresie międzywojennym przez emigrantów rosyjskich swoim kolegom poległym w latach 1914-1918. Nie zaszkodzi dodać, że wyznania prawosławnego w większości byli czerwonarmiści, którzy wokół spoczywają.

Cmentarz garnizonowy Niemcy ulokowali tam wkrótce po założeniu cytadeli. We wrześniu 1843 roku spoczął na nim gen. Karl von Grolman, dowódca V Korpusu Armijnego i pomysłodawca budowy twierdzy Poznań. Po wojnie jego mogiłę splantowano, a kamień nagrobny

wykorzystano jako podstawę do nazwy Alei Republik. W pobliżu założono tzw. Ehrenfriedhof, cmentarz chwały, na którym chowano Niemców – poznańczyków poległych w I wojnie światowej.

➤ ➤ **Południowy stok Fortu Winiary został przekształcony w wielki cmentarz. Z czasem powstało tam kilka różnych nekropolii, ułożonych w jednym ciągu – przeważnie wojskowych.**

W okresie międzywojennym założono tzw. nowy cmentarz garnizonowy, na zachód od niemieckiego. Chowano tam żołnierzy wojsk wielkopolskich poległych na frontach powstania, w wojnie polsko-bolszewickiej, a także tych, którzy zmarli w czasie pełnienia służby w Poznaniu, a ich rodziny na to pozwoliły. Na początku 1919 roku wydzielono tam kwaterę, w której zaczęto chować lotników z pobliskiego 3. pułku lotniczego, poległych w czasie służby. Z czasem było to specyficzne, refleksyjne miejsce zadumy nad ludzkim losem; każdy grób był inny, otoczony zielenią. W latach siedemdziesiątych wrażenie to skutecznie zniszczono, „porząd-

kując” kwaterę i ujednolicając wygląd grobów. Dodajmy, że nadal chowani są tam lotnicy – zwłaszcza ci, których mogiły odnajdywane są po latach, a szczątki poległych przenieszone do Poznania.

Wśród mogił żołnierzy wojsk wielkopolskich znajdziemy groby Romana Wilkanowicza – barda powstania wielkopolskiego, ppor. Józefa Moellenbrocka, poległego pod Wielkim Grójcem, i Włocha kaprala Vincenzo Cittadiniego, który w Strzelnie dołączył do oddziału powstańczego i zmarł w wyniku wypadku z bronią. Jego pogrzeb w marcu 1919 roku był wielką manifestacją jedności żołnierzy państw Ententy.

W okresie międzywojennym na cmentarzu przybyło wiele grobów żołnierskich, spoczęli tam również oficerowie, a nawet generałowie, m.in. gen. Oswald Frank, dowódca Okręgu Korpusu nr VII w Poznaniu, który zmarł

w grudniu 1934 roku; jego stylowy grobowiec od razu jest widoczny z głównej alejki cmentarza. Uwagę zwraca też artystycznie wykonany nagrobek kpt. Czesława Pobóg-Prusinowskiego, oficera 7. pułku saperów, który utonął w 1924 roku, w czasie udzielania pomocy mieszkańcom Poznania podczas powodzi. W tym czasie też okazją do manifestacji przyjaźni polsko-francuskiej stało się przeniesienie na cytadelę szczątków jeńców francuskich z wojny lat 1870-1871 oraz żołnierzy napoleońskich, z mogił rozsypanych po Wielkopolsce. Stoi tam dziś wysoki obelisk z krzyżem.

W 1925 roku założono Cmentarz Wojenny Wspólnoty Brytyjskiej, na którym pochowani byli żołnierze angielscy (i nie tylko), którzy zmarli w czasie I wojny światowej w obozach jenieckich zlokalizowanych na obszarze Wielkopolski. Po II wojnie światowej nekropolia została powiększona w kierunku południowym o wielką kwaterę lotników brytyjskich, zestrzelonych nad Wielkopolską w latach 1940-1945. Są tam nie tylko Anglicy; wśród mogił można znaleźć miejsca wiecznego spoczynku lotników z Polski, Nowej Zelandii, Czech. Pochowani są tam rów-

nież uczestnicy słynnej wielkiej ucieczki z obozu jenieckiego w Żaganiu, zamordowani po schwytaniu przez gestapo.

W czasie walk o cytadelę w lutym 1945 roku przez cmentarz na stokach twierdzy przeszedł huragan ognia i stali, wiele nagrobków niszcząc bezpowrotnie. Zaraz potem założono tu Cmentarz Bohaterów, na którym pochowani zostali żołnierze Armii Czerwonej polegli w Poznaniu i na obszarze Wielkopolski. Nad całością górował 23-metrowy obelisk z czerwoną, podświetloną gwiazdą, zdjętą dopiero po transformacji ustrojowej.

W osobnych kwaterach pochowano poległych uczestników walk o cytadelę w 1945 roku, ofiary terroru hitlerowskiego i członków ruchu oporu (słynnych „witaszkowców”), ale ostatnim tragicznym akcentem naszych dziejów jest wyodrębnione miejsce pochówku ofiar wydarzeń z czerwca 1956 roku w Poznaniu oraz symbolicznych mogił ofiar terroru stalinowskiego. Pojawiły się też nowe, żołnierskie pomniki, wystawione przez weteranów poległym kolegom z 7. pułku strzelców konnych wielkopolskich i 57. pułku piechoty. Uzupełniają one mogiłę żołnierzy 3. pułku lotniczego poległych 1 września 1939 roku i aleję pamięci oddziałów poznańskich z Armii „Poznań” w Małej Słuzie, vis-à-vis muzeum tego związku taktycznego.

Cytadela to dziś nie tylko nekropolie na południowym stoku dawnego fortu. Po walkach ze stycznia i lutego 1945 roku do dziś nie znamy wszystkich miejsc pochówku poległych żołnierzy walczących stron i tak naprawdę cały park jest jednym wielkim cmentarzyskiem.

Na zakończenie zagadka: w jaki sposób można rozpoznać miejsce po starym cmentarzu, dziś już nieużywanym? Najczęściej pada odpowiedź, że po układzie drzew, spotykanych tu i ówdzie, ledwie zarysowanych kopczykach mogił. To prawda. Ale również po charakterystycznych kępach cmentarnego szczypioru – rośliny, która szczególnie upodobała sobie miejsca starych nekropolii. Na dawnym cmentarzu parafialnym św. Wojciecha na stokach poznańskiej cytadeli jest ich wyjątkowo wiele.

Marek Rezler

Badania wspierająca zatrudnienie

Z raportów i analiz Wielkopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy.

Dla kompleksowego i rzetelnego realizowania celów Wielkopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy podejmowane są nowe zadania oraz kontynuowane dotychczasowe, sprawdzone już rozwiązania.

Konkurs dla gimnazjalistów

Z nowym rokiem szkolnym WORP rozpoczął kolejny konkurs skierowany do u-czniów II i III klas wielkopolskich szkół gimnazjalnych – „Młodzi otwarci na Europę”. Tematyka konkursu dotyczy możliwości edukacji i rozwoju, jakie daje młodzieży Unia Europejska. Zgłoszenia uczestników przyjmowane są do 17 października 2011 r.

Zapotrzebowanie na informacje

Dla wyznaczenia dalszych kierunków działań WORP niezbędne stało się rozpoznanie potrzeb informacyjnych instytucji działających w otoczeniu rynku pracy i edukacji oraz pracodawców. Stąd te-

mat kolejnego zleconego badania: „Potrzeby informacyjne pracodawców oraz instytucji województwa wielkopolskiego”.

Badanie zostało przeprowadzone w lipcu i sierpniu 2011 r. wśród wszystkich dużych firm w regionie i powiatowych urzędów pracy oraz na losowej próbie 1539 małych i średnich przedsiębiorstw oraz 420 instytucji.

Pozyskane dane pozwoliły na wskazanie potencjalnych obszarów badawczych. Są to: analiza stanu najważniejszych branż w regionie; możliwości wsparcia oraz szanse i bariery rozwoju przedsiębiorczości w województwie; plany inwestycyjne; losy absolwentów szkół; kompetencje pracowników na rynku pracy (strona popytowa i podaży). Ponadto badanie zidentyfikowało pewne aspekty, niezbędne do uwzględnienia w zarządzaniu informacją o rynku pracy, jak zapotrzebowanie na cyklicznie i systematycznie prowadzone analizy czy postrzeganie przez badanych internetu jako najbardziej korzystnego sposobu

Seminarium na temat potrzeb informacyjnych podmiotów rynku pracy zorganizowane przez WUP w Poznaniu.

przekazywania pozyskiwanych informacji. Badanie wskazało także, że istnieje możliwość intensyfikacji wymiany informacji pomiędzy podmiotami, o ile będzie to szkodzić dobru firmy czy instytucji.

Badania własne

Ważną płaszczyzną działania WORP są badania własne prowadzone we współpracy z powiatowymi urzędami pracy województwa wielkopolskiego.

Dzięki nim WORP analizuje m.in. sytuację osób bezrobotnych w regionie, czynniki kształtujące popyt i podaż pracy oraz efektywność wdrażania programów aktywizacji zawodowej. Najważniejsze informacje wynikające z dotychczasowych badań to:

■ Czynnikiem o największym znaczeniu dla czasu poszukiwania pracy w Wielkopolsce jest posiadane doświadczenie zawodowe oraz poziom wykształcenia.

■ Zasadnicze trudności w realizacji ofert pracy zgłaszanych do PUP to brak bezrobotnych o wymaganym przez pracodawcę doświadczeniu, a także brak osób o niezbędnych umiejętnościach zawodowych.

■ Co trzecia osoba, która podjęła pracę w ostatnim kwartale 2010 r. lub w I kwartale 2011 r., znalazła zatrudnienie

Wielkopolskie
Obserwatorium Rynku Pracy
Wojewódzki Urząd Pracy
w Poznaniu, ul. Kościelna 37,
60-537 Poznań,
tel. 61 846 38 26
e-mail: obserwatorium@wup.poznan.pl

do 3 miesięcy od momentu rejestracji w urzędzie pracy. Ponadto w trakcie realizacji są badania pracodawców województwa wielkopolskiego oraz efektywności dotacji udzielanych na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

Człowiek – najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Samorząd Województwa
Wielkopolskiego
Wojewódzki Urząd Pracy
w Poznaniu

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Artykuł współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

WIEDZA ZMIENIA PRZYSZŁOŚĆ

PODNOSENIE KWALIFIKACJI KADR POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W WIELKOPOLSCE

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

wiedza zmienia przyszłość

aktywna
integracja

profesjonalne
szkolenia

efektywna pomoc
społeczna

Zmiany demograficzne i strukturalne oraz problemy społeczne wynikające z bezrobociem, niepełnosprawnością, bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych są powodem rosnącego zapotrzebowania na usługi socjalne. Obliguje to samorządy lokalne i ich służby socjalne do coraz większej profesjonalizacji obszaru pomocy społecznej i doskonalenia zawodowego pracowników socjalnych.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu mając na uwadze rozwój partnerstwa i interdyscyplinarnej współpracy w obszarze polityki społecznej oraz potrzeby szkoleniowe kadr pomocy i integracji społecznej, kontynuuje rozpoczęty w 2007 roku w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, projekt systemowy pn. Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej w Wielkopolsce, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

W 2011 roku, w ramach projektu, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu realizuje zadania:

- specjalistyczne doradztwo dla ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie wspierające merytorycznie i metodycznie działania w zakresie m.in. rozwoju form aktywnej integracji i aktywizacji klientów pomocy społecznej;
- badania i analizy z zakresu polityki społecznej;
- rozwój dialogu, współpracy i nawiązywania partnerstw instytucji i integracji społecznej oraz rynku pracy;
- rozwój, promocja i upowszechnianie ekonomii społecznej;
- kampanie promocyjno-informacyjne „Aktywność sposobem na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu”
- szkolenia dla pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej.

Obecnie realizowane są m.in. następujące szkolenia:

- Superwizja w pracy socjalnej,
- Zarządzanie instytucją, ryzykiem, zmianą i równością,
- Mediacje rodzinne,
- Interwencja kryzysowa,
- Menager Ekonomii Społecznej,
- Kurs samoobrony,
- Kurs interpersonalny.

Ponadto w październiku rozpoczną się jeszcze inne szkolenia np.: Streetworking w pracy socjalnej, Przygotowanie, zakres, realizatorzy strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Szczegółowe informacje na temat szkoleń dostępne są na stronie: www.rops-wielkopolska.poznan.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013

Fundusze Europejskie - dla rozwoju innowacyjnej Wielkopolski

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
WIELKOPOLSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Inwestycje w przyszłość

Trwa realizacja 33 kluczowych dla rozwoju naszego województwa projektów, na które przeznaczono ponad 1,3 mld zł dotacji z Brukseli.

Projekty kluczowe mają charakter strategiczny dla regionu. Zatwierdza je zarząd województwa, a jednym ze źródeł ich wyboru był system ewidencji przedsięwzięć. Na liście ujęto też niezależnie zgłaszane projekty, które w znaczący sposób wpłyną na rozwój Wielkopolski. Propozycje zadań kluczowych podane były konsultacjom społecznym, m.in. na konferencjach regionalnych (w 2007 roku) oraz poprzez ankietę internetową.

Inwestujemy w drogi, trasy kolejowe i tramwajowe, pociągi elektryczne, poprawę bezpieczeństwa, ochronę środowiska, sieć szerokopasmowego internetu, szkoły wyższe, szpitale, instytucje kultury, a także promocję regionalnej gospodarki.

Zgoda z Brukselą i procedury

Infografika na stronie 13 „Monitora” pokazuje 33 kluczowe zadania, które otrzymają ponad 1,3 mld zł unijnych dotacji. Trzy z nich to tzw. duże projekty, wymagające akceptacji Komisji Europejskiej. Zgodę uzyskała już budowa trasy tramwajowej os. Lecha – Franowo (inwestycja za 269 mln zł i 108 mln zł dotacji UE). Na „zielone światło” z Brukseli czekają jeszcze: zakup 22 nowoczesnych pociągów (najdroższe zadanie – ponad 470 mln zł i 162 mln zł z Unii) oraz budowa szerokopasmowej sieci internetu.

Za rok poznańską „Pestką” dojedziemy na 7. peron Dworca Głównego.

Wpisanie inwestycji na listę projektów kluczowych jest warunkową deklaracją jej realizacji i zarezerwowaniem pieniędzy na finansowanie przedsięwzięcia. Projekty, choć nie startowały w konkursach na dotacje, oceniane były według konkursowych kryteriów. Beneficjenci składali wnioski z załącznikami (m.in. studium wykonalności, harmonogramem i pozwoleniem na budowę). Dotację gwarantuje dopiero umowa (dotąd podpisano 32 umowy) i rzetelnie zrealizowany projekt.

4 drogi i dłuższa „Pestka”

Za kluczowe uznano cztery inwestycje drogowe: obwodnice Murowanej Gośliny i Śremu, modernizację drogi wojewódzkiej nr 434 i budowę drogi w powiecie kościańskim. Pierwsza obwodnica (o długości 9,3 km) na drodze nr 196 będzie kosztować 78,5 mln zł (66 mln zł dotacji UE). Jednojezdniowa droga, którą kierowcy podróżują do Skoków i Wągrowca, ma być otwarta w grudniu.

Pod koniec 2010 r. zakończono budowę drugiego etapu obwodnicy (3,1 km) Śremu i Zbrudzewa. Za 7,7 mln zł (dotacja 6,4 mln zł) dokończono przedsięwzięcie finansowane ze ZPORR, gdy powstał pierwszy etap objazdu miasta. Ta inwestycja stanowi uzupełnienie przebudowy drogi nr 434, czyli głównej trasy w regionie. Budowa odcinka o długości 42,8 km to koszt rzędu 82 mln zł, przy 70 mln zł dotacji. Remont zakończy się jesienią 2012 r.

Kolejne przedsięwzięcie realizuje powiat kościański. Za 6 mln zł (3 mln zł z UE) powstanie droga łącząca trasę krajową nr 5 Poznań – Wrocław z m. Widziszewo, która ułatwi dojazd do terenów inwestycyjnych.

Dzięki dotacji z Brukseli już za rok Poznański Szybki Tramwaj dowozi pasażerów wprost na siódmy peron Dworca Głównego. Z nowych przystanków na górę wjedziemy ruchomymi schodami. Przedłużenie trasy PST wymaga m.in. budowy nowych torów od mostu Teatralnego, przez dworzec, do ul. Głogowskiej i nowych przystanków tramwajowych (z windami) na wysokości ronda Kaponiera i peronu 7. Dworca Głównego.

– Dwukilometrowa trasa zo-

kalne samorzady nie byłyby w stanie zbudować znaczącej infrastruktury ekologicznej. Collegium Mechanicum – najnowszy obiekt dydaktyczny Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Kaliszu – już od ponad roku służy studentom. Za 23,7 mln zł (12,5 mln zł z UE) uczelnia przystosowała obiekt powojenny, dobudowując salę audytorium i remontując trzy budynki.

Ekologia nad Notecią i szkoła zamiast wojska

Ponad 93 mln zł (55 mln z UE) w ochronę Noteci zainwestuje 8 gmin z północnej Wielkopolski. Dzięki rozbudowanej sieci kanalizacji i oczyszczalniom ścieków ocalimy najpiękniejsze walory przyrodnicze tej części regionu. W przedsięwzięciu uczestniczą: Lubasz, Wyrzysk, Białosław, Ujście, Krajenka, Szamocin, Miasteczko Krajeńskie i Czarnków.

Unijny projekt wpłynie na świadomość proekologiczną i poprawi warunki życia mieszkańców oraz zwiększy atrakcyjność turystyczną okolicy. To także szansa na cywilizacyjny skok dla tych niewielkich gmin, bo bez wsparcia z Brukseli lo-

– Ostrów Lednicki, Giecz, Grzybowo – chronią najcenniejsze zabytki sprzed tysiąca lat. W Gieczu np. szczególną opieką otoczono relikty wczesnopiastowskiego pałacu książęcego, który przez badaczy uważany jest za gniazdo rodowe dynastii piastowskiej. Przestrzeń rezerwatu przez wiele lat ograniczona była do grodziska i niewielkiego pawilonu muzealnego.

– Chociaż muzeum istnieje już czterdzieści lat, cały czas kształtuje swoje oblicze – mówi dyrektor prof. Andrzej M. Wyrrwa.

Prace restauracyjne i odnowa wyposażenia zwiększyły atrakcyjność oferty programowej muzeum i poprawiły komfort zwiedzania rezerwatów. Powstały lepsze warunki ekspozycji i przechowywania zbiorów muzealnych. W Gieczu remontowany budynek wzbogacił się o salę konferencyjną dla 60 osób. Wybudowano nowy obiekt (wyposażony w nowoczesny sprzęt multimedialny) z salą ekspozycyjną, w której odbywać się będą wystawy czasowe.

W osadzie edukacyjnej znalazły się też rekonstrukcje wczesnośredniowiecznych domostw, wyposażone w dawne sprzęty, m.in. koło garncarskie i warsztat tkacki. Prowadzone są tutaj lekcje muzealne i zajęcia interaktywne dla młodzieży. Budżet inwestycji to 11,8 mln zł (6,2 mln zł dotacji).

Pomysł na historię

Rezerwaty Archeologiczne dot. Początków Państwa Polskiego

Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej buduje system bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego.

Zimą skończy się budowa obwodnicy Murowanej Gośliny.

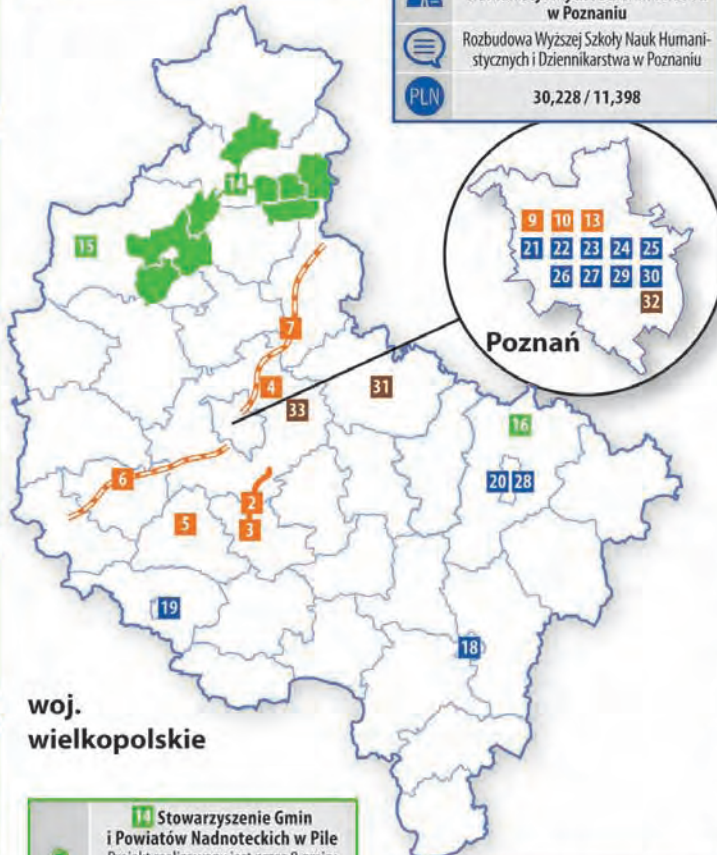
Projekty kluczowe Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego

	2 Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich Droga Nr 434 odc. od drogi Nr 36 do m. Śrem – przebudowa drogi na odcinku o dł. 42,791 km 82,433 / 69,686
	3 Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich Droga Nr 434 budowa II etapu obwodnicy m. Śrem i m. Zbrudzewo o dł. 3,12 km 7,657 / 6,384
	4 Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich Droga Nr 196 obwodnica m. Murowana Goślina – budowa obwodnicy o dł. 9,3 km 78,473 / 65,688
	5 Starostwo Powiatowe w Kościanie Budowa drogi powiatowej łączącej drogę krajową nr 5 Poznań-Wrocław z m. Widziszewo 5,63 / 2,70
	6 PKP Polskie Linie Kolejowe SA Oddział Regionalny w Poznaniu Modernizacja linii kolejowej nr 357 Sulechów-Luboń na odcinku Wolsztyn-Luboń 84,482 / 52,751
	7 PKP Polskie Linie Kolejowe SA Oddział Regionalny w Poznaniu Modernizacja linii kolejowej nr 356 Poznań Wschód-Bydgoszcz na odcinku Poznań Wschód-Gołańcz – Etap I 153,606 / 95,652
	9 Miasto Poznań Budowa trasy tramwajowej Os. Lecha – Franowo 269,278 / 108,376
	10 Miasto Poznań Przedłużenie trasy PST do Dworca Zachodniego w Poznaniu 96,878 / 42,775
	13 Urząd Miasta Poznania Poznańska Elektroniczna Karta Aglomeracyjna 43,247 / 29,632
	1 Samorząd Województwa Kompleksowa promocja gospodarki i inwestycji w Wielkopolsce 12,684 / 12,529
	8 Samorząd Województwa Zakup taboru kolejowego dla regionalnych pasażerskich przewozów kolejowych 470,105 / 162,435
	11 Wielkopolska Sieć Szerokopasmowa S.A. Budowa Wielkopolskiej Sieci Szerokopasmowej 407,11 / 283,642

	15 Gmina Wieleń Budowa kanalizacji w miejscowości Wieleń wraz z modernizacją i rozbudową oczyszczalni ścieków przy ul. Jaryńskiej w Wieleńcu 77,151 / 37,908
	16 Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu Modernizacja Kanału Śleskiego w km 0,00-32,00 poprzez remont śluz w Koszewie, Gawronach, Pątnowie i Morzysławiu oraz roboty pogłęb.-udroźnieniowe 25,399 / 17,779
	18 Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu Adaptacja obiektów powojennych na potrzeby dydaktyczno-laboratoryjne i rekreacyjno-sportowe PWSZ w Kaliszu 23,675 / 12,468

	19 Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. J. A. Komeńskiego w Lesznie Budowa auli wielofunkcyjnej z zespołem sal wykładowych Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. J.A. Komeńskiego w Lesznie 18,024 / 10,404
	20 Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie Budowa Centrum Wykładowo-Dydaktycznego w Koninie 14,855 / 6,574
	21 Akademia Wychowania Fizycznego im. E. Piaseckiego w Poznaniu Budowa budynku dydaktycznego Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu 36,132 / 26,999
	22 Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu Rozbudowa Wyższej Szkoły Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu 30,228 / 11,398

	23 Politechnika Poznańska Biblioteka Techniczna i Centrum Wykładowe 80,571 / 56,114
	24 Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu Budowa Biocentrum Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu wraz z wyposażeniem 25,739 / 18,266
	25 Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu Poprawa jakości kształcenia poprzez wyposażenie biblioteki oraz modernizację i wyposażenie sal dydaktycznych Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu 32,001 / 18,978
	26 Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu Centrum Edukacyjne Usług Elektronicznych Uniwersytetu Ekonomicznego 99,50 / 35,233
	27 Wielkopolskie Centrum Onkologii Poprawa wykrywalności, standardów diagnostyki i radioterapii nowotworów w Wlkp. 20,160 / 15,000
	28 Wojewódzki Szpital Zespolony w Koninie Poprawa jakości usług medycznych w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Koninie 32,712 / 23,628
	29 Szpital Kliniczny Przemienienia Pańskiego Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu Program leczenia ostrych pęknięć tętniaków aorty i ostrej zatorowości płucnej 6,466 / 4,765
	30 Szpital Wojewódzki w Poznaniu Zakup wyposażenia dla rozbudowanego i przebudowanego Bloku Operacyjnego oraz Centralnej Sterylizatorni Szpitala Wojewódzkiego w Poznaniu 23,902 / 8,22
	31 Archidiecezja Gnieźnieńska Rewaloryzacja Wzgórza Lecha w Gnieźnie 13,786 / 9,650
	32 Muzeum Archeologiczne w Poznaniu Rezerwat Archeologiczny na Ostrowie Tumskim 9,688 / 6,782

	14 Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Nadnoteckich w Pile Projekt realizowany jest przez 8 gmin: Lubasz, Wyrzysk, Białosławie, Ujście, Krajenka, Szamocin, Miasteczko Krajeńskie i Czarnków. Ochrona wód zlewni rzeki Noteć 93,45 / 54,91
--	---

	33 Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy Rezerwat Archeologiczny dot. Początków Państwa Polskiego – Ostrów Lednicki, Gieć, Grzybowo 11,762 / 6,167
--	--

	12 Komenda Wojewódzka Policji w Poznaniu Wzmocnienie potencjału rozwojowego Wielkopolski poprzez zastosowanie technologii informacyjnych w działalności instytucji publicznych na rzecz budowania infrastruktury społecznej i gospodarczej regionu 14,557 / 12,374
--	---

	17 Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu Rozbudowa zintegrowanego systemu bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego województwa wielkopolskiego 42,365 / 33,892
--	---

	beneficjent
	opis projektu
	całkowita wartość projektu (w mln PLN) / kwota dofinansowania z UE (w mln PLN)
	projekty w ramach Priorytetu I
	projekty w ramach Priorytetu II
	projekty w ramach Priorytetu III
	projekty w ramach Priorytetu V
	projekty w ramach Priorytetu VI

Dane z Krajowego Systemu Informatycznego KSI SIMIK 2007-2013. Źródło: Departament Polityki Regionalnej UMWW.

KONKURS FOTOGRAFICZNY atrakcyjne nagrody

Zdjęcie za 2000 zł

Fotografujesz ciekawe miejsca i obiekty? Prześlij zdjęcie inwestycji sfinansowanej z UE.

31 października kończy się konkurs fotograficzny pn. „Fundusze w obiektywie”, promujący dotacje unijne, a zwłaszcza inwestycje zrealizowane dzięki wsparciu z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013.

Wśród nich są obiekty architektoniczne, elementy architektury i krajobrazu, wyremontowane budynki, szlaki turystyczne, a także parki czy skwery.

Lista zadań dofinansowanych z Brukseli, regulamin (dopuszcza się wykorzystanie grafiki komputerowej) i formularz zgłoszeniowy – dostępne są na stronie www.wrpo.wielkopolskie.pl.

Nagroda za I miejsce wynosi 2000 zł, za II miejsce – 1500 zł, a za III miejsce – 1000 zł.

KONKURS praca magisterska o funduszach

Napisz o Unii

Napisałeś pracę magisterską o funduszach unijnych? Zgłoś udział w konkursie i wygraj 5000 zł.

Termin nadsyłania zgłoszeń upływa 31 października, a pracę należało obronić od 1 września 2007 r. do 30 września br.

Tematyka powinna być poświęcona funduszom europejskim w regionie, a najlepiej WRPO. Warunki uczestnictwa i regulamin konkursu dostępne są na stronie www.wrpo.wielkopolskie.pl.

Dla laureatów przygotowano atrakcyjne nagrody finansowe (5000 zł, 3000 zł i 2000 zł) oraz dodatkowe upominki.

Informacje można uzyskać pod nr. tel.: 61 62 66 329 oraz e-mail: promocja.wrpo@wielkopolskie.pl.

KONKURS DZIENNIKARSKI do wygrania 10 000 zł

Dla dziennikarzy

Do 30 listopada trwa konkurs dziennikarski pn. „Dobra informacja – efekt dotacji”.

Konkurs ma wyróżnić materiały dotyczące WRPO. Skierowany jest do dziennikarzy z radia, prasy i TV oraz serwisów internetowych.

Zgłoszone prace powinny zostać opublikowane lub wyemitowane między styczniem 2009 r. a listopadem 2011 r. Regulamin konkursu i formularz zgłoszeniowy znajduje się na stronie www.wrpo.wielkopolskie.pl.

Jury złożone z przedstawicieli redakcji kilku wielkopolskich mediów wybierze zwycięzców. Za zajęcie I miejsca laureaci otrzymują 5000 zł, za II miejsce – 3000 zł, a za III miejsce – 2000 zł.

Dożynki Prezydenckie w Spale

Wśród uczestników wydarzeń towarzyszących imprezie byli wielkopolscy twórcy i mistrzowie sztuki kulinarnej.

W dniach 24-25 września Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich był organizatorem wyjazdu studyjnego do Spawy, w którym uczestniczyli przedstawiciele Lokalnych Grup Działania, twórcy regionalni, zespołów ludowych, lokalni animatorzy kultury troszczący się o dziedzictwo kulturowe oraz rolnicy – liderzy wiejscy.

Na stoisku w Pawilonach Regionów ukazano różnorodność kulturową, w szczególności bogactwo dziedzictwa kulinarnego Wielkopolski.

Przed oficjalną częścią dożynek na głównej scenie wystąpił Zespół Pieśni i Tańca „Polanie” z Trzcianki oraz Zespół Śpiewaczy „Opatowianie” z gminy Opa-

FOT. ARCHIWUM UMWW

Członkinie Zespołu Śpiewaczego „Opatowianie” na stoisku Wielkopolski w Spale.

tówek. Na stoisku regionalnym swoje umiejętności taneczne zaprezentowali także członkowie Zespołu Dziecięcego „Żegocinianie” z Żegocina.

W Alejce Twórców uczestnicy dożynek poznali magię ginących tradycji i zawodów, m.in. tajniki tworzenia snutek golińskich, pracę kowala, rzeźby w drewnie czy malowanie fresków techniką tradycyjną.

Wielkopolskie stoisko zostało zaaranżowane przy wykorzystaniu elementów z wikliny. Wynikało to z faktu, że nasz region jest tradycyjnym zagłębiem uprawy tego cennego surowca. Dodatkowo na stoisku wystawione były potrawy z województwa wielkopolskiego wpisane na Krajową Listę Produk-

tów Tradycyjnych. Prezentacja produktów prowadzona była przez panie z Koła Gospodyń Wiejskich z Izdečki w gminie Łobżenica oraz z Koła Gospodyń Wiejskich z Opatówka. Na gości czekało tam wiele regionalnych specjalów. Pysznym gżikiem wielkopolskim, kiełbasą nowotomyską, miodem witosławskim najchętniej częstowali się dorośli, dzieci natomiast zjadały się naszymi wybornymi rogalami świętomarcińskimi oraz andrutami kaliskimi.

Na zaproszenie prezydenta RP Bronisława Komorowskiego w dożynkach w Spale uczestniczył marszałek Marek Woźniak, który również odwiedził regionalne stoisko.

PROW – ekspres

Targi Tour Salon 2011

Tegoroczna 22. edycja Targów Regionów i Produktów Turystycznych odbędzie się w dniach 19-22 października na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich. Jest to jedna z dwóch imprez turystycznych, obok targów Agrotavel w Kielcach, w których uczestniczyć będzie Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich.

„Mój rynek”

Jeszcze w tym roku planowany jest nabór wniosków na operacje z zakresu budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia targowisk stałych. O dofinansowanie takiej inwestycji będą mogły ubiegać się gminy i związki międzygminne. Dotacje będą przyznawane na targowiska usytuowane w miejscowościach liczących nie więcej niż 50 tys. mieszkańców.

Europejski Kongres Gmin

W dniach 19-20 października w Warszawie odbędzie się Europejski Kongres Gmin Wiejskich, który jest największym spotkaniem samorządowców w trakcie polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. Szczegółowe informacje na stronie internetowej: www.wielkopolskie.ksow.pl.

Festiwal Tradycji i Folkloru zjednoczył Pakosławów oraz Krobię

Upowszechnianie wiedzy o kulturze ludowej Wielkopolski to idea, która przyświecała animatorom imprez folklorystycznych w Pakosławiu i Krobi, organizowanych 10 i 11 września.

Wydarzenie było wspólną inicjatywą władz samorządowych Krobi oraz Pakosławia przy współorganizacji Urzędu Marszałkowskiego. Zrealizowano je w ramach planu działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Pierwszego dnia w Pakosławiu odbyło się uroczyste otwarcie dwudniowego cyklu imprez, a następnie, nad Zalewem Pakosławskim, wystąpiły zespoły folklorystyczne, m.in.: „Biskupianie”, „Wisieloki”, „Słowianie”, „Dębioki”, „Drawanie”, „Katarzynki” oraz gwiazdy wieczoru: Zespół Regionalny „Istebna” z Żywiecczyzny i Kaszubski Zespół Pieśni i Tańca z Sierakowic. Na zakończenie pierwszego etapu festiwalu przedstawiciele władz gminnych złożyli wszystkim jego uczestnikom serdeczne podziękowania oraz wręczyli drobne upominki.

FOT. ARCHIWUM UMWW KROBIA

Gwiazdą wieczoru folklorystycznego w Pakosławiu był Kaszubski Zespół Pieśni i Tańca z Sierakowic.

Drugiego dnia trwania festiwalu według starego zwyczaju odbył się ceremoniał „Wesela Biskupiańskiego” w kościele parafialnym w Domachowie. Uczestnicy wydarzenia mieli możliwość obejrzenia wystawy zdjęć dotyczącej tradycji biskupiańskich. Koło Gospodyń Wiejskich z Domachowa przygotowało specjalny, które mogli skosztować zaproszeni goście.

Poza występami zespołów folklorystycznych można było zapoznać się z materiałami promocyjnymi reprezentowanymi przez nie regionów. Na stoiskach Krobi i Pakosławia promowane były wyroby miejscowych rękodzielników oraz lokalne wyroby kulinarne.

Zwieńczeniem festiwalu była wspólna zabawa przy dźwiękach ludowej muzyki.

Konferencja w Sielinku

W dniach 3-4 września w Centrum Wystawowo-Szkoleniowym w Sielinku odbyło się forum grup producentów rolnych.

W ramach forum Sekretariat Regionalny Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich zorganizował konferencję „Rynek mięsa wieprzowego oraz jego walory odżywcze i kulinarne”, na którym prelegenci przedstawili interesujące zagadnienia zarówno dotyczące produkcji, zasad żywienia, jak i jakości surowca i produktu końcowego. Mówiono także o związkach pomiędzy rasą trzody

chlewniej a jakością produkowanego mięsa, wskazywano na wartości odżywcze i kulinarne mięsa wieprzowego.

Rozmawiano także o sytuacji na rynku wieprzowiny w Polsce i na świecie. Prezentacje przedstawione podczas spotkania przez praktyków oraz wykładowców z Uniwersytetu Przyrodniczego wywołały ciekawą dyskusję i umożliwiły wymianę doświadczeń. W forum wzięli udział przedstawiciele grup producentów rolnych, dziennikarze oraz przedstawiciele Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich.

„Liderowanie” to działanie

„Warsztat inspirującego przywództwa” rozpoczął cykl szkoleń dla kobiet z terenu Lokalnych Grup Działania.

Od września do listopada planowanych jest dziesięć takich dwudniowych szkoleń. Ich organizatorem jest Sekretariat Regionalny Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Do współpracy przy realizacji zadania zaproszone zostały Lokalne Grupy Działania, które biorą udział przy naborze uczestniczek. Zajęcia odbywają się w Centrum

Integracji Europejskiej w Rokosowie.

Podniesienie kompetencji kobiet aktywnie działających na obszarach wiejskich w zakresie komunikacji, integracji, wizerunku, ukazania „dobrych praktyk” to tylko niektóre tematy poruszane podczas szkoleń.

We wrześniowej edycji szkoleń wzięły udział uczestniczki z czterech Lokalnych Grup Działania: „Dolina Samy”, „Światowid”, „Solidarni w Partnerstwie” oraz „Dwa Mosty”.

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY
NA RZECZ ROZWOJU
OBSZARÓW WIEJSKICH
EUROPA INWESTUJĄCA W OBSZARY WIEJSKIE

WOJEWÓDZTWO
WIELKOPOLSKIE

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

PROJEKT FINANSOWANY JEST ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ W RAMACH POMOCY TECHNICZNEJ PROGRAMU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2007-2013.

Stronę redaguje: Bartosz Zielonacki – Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego
ul. Szyperska 14, 61-754 Poznań, tel. 61 626 66 00, fax 61 626 66 04, e-mail: dow.sekretariat@umww.pl, www.prow.umww.pl

Bez pobłażania dla sprawców zagrożeń

Z prac Wojewódzkiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Poznaniu.

16 września 2011 r. odbyło się posiedzenie Wojewódzkiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Poznaniu. Obrady prowadził marszałek Marek Woźniak, przewodniczący WR BRD.

W pierwszej części dyrektorzy wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego omówili działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa na drogach naszego regionu realizowane przez poszczególne ośrodki oraz przedstawili korektę planu wydatków w części przeznaczony na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego na 2011 rok w Wielkopolsce. Podobnie jak w latach ubiegłych przewidziano zakupy specjalistycznego sprzętu do ratownictwa drogowego oraz kontroli drogowych, doposażenie szkolnych pracowni wychowania komunikacyjnego, miasteczek ruchu drogowego, opracowanie materiałów oświatowych, książeczek o tematyce komunikacyjnej, materiałów odblaskowych dla dzieci, itp.

W drugiej części posiedzenia sekretarz WR BRD przedstawił

FOT. M. SZYKOR

Problemy związane z przewozem towarów niebezpiecznych na drogach Wielkopolski omówił młodszy inspektor transportu drogowego Rafał Rewoliński.

zmiany wprowadzone nową ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych, która porządkuje przepisy zawarte w kilku aktach prawnych oraz dokonuje wdrożenia dyrektyw unijnych. Przedstawiciel Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego w Poznaniu omówił szczegółowo działania podejmowane przez tę instytucję na rzecz poprawy bezpieczeństwa na drogach w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych w Wielkopolsce.

W 2010 roku inspektorzy WITD Poznań przeprowadzili 14 370 kontroli drogowych, w tym 1463 kontrole ADR (dotyczące przewozów towarów niebezpiecznych). Wydano 105 decyzji administracyjnych (kwota kar – 215 200 zł), nałożono 78 mandatów karnych (kwota kar – 16 100 zł). Zatrzymano 14 dowodów rejestracyjnych. W I półroczu 2011 r. przeprowadzono 967 kontroli drogowych ADR, wydano 68 decyzji administracyjnych (kwota kar – 181 650 zł), nałożono 74 mandaty karne (kwota kar – 18 550 zł) i za-

trzymano 8 dowodów rejestracyjnych. Najczęstsze naruszenia przepisów to brak gaśnic i wyposażenia ADR oraz nieprawidłowości dotyczące dokumentów przewozowych i oznaczenia przesyłek.

W dyskusji poruszono też zagadnienia dotyczące mobilnych kontroli tonażu pojazdów na drogach, podkreślając ich znaczenie dla bezpieczeństwa na drogach naszego regionu. Ruch przeciążonych pojazdów to jedna z głównych przyczyn niszczenia podbudowy i nawierzchni jezdni. Pojazdy te stanowią także realne zagrożenie dla innych uczestników ruchu.

W podsumowaniu stwierdzono, że dalszą poprawę bezpieczeństwa na naszych drogach można osiągnąć przez bezpośrednie prowadzone kontrole drogowe i kontrole przedsiębiorstw, a także przez organizację szkoleń na temat stwierdzanych naruszeń oraz zmian w przepisach krajowych i międzynarodowych, kierowanych do wszystkich uczestników przewozu.

Marek Szykor
WORD Poznań

O bezpieczeństwie przy rumpuciu

3 września odbyła się impreza plenerowa „Rokietnica zaprasza Wielkopolan na rumpuc”.

Wspaniała pogoda sprawiła, że wiele osób, nie tylko z Rokietnicy, przybyło, aby spróbować swojskiego jadła i wspólnie się pobawić. Największą atrakcją był tytułowy rumpuc (gęsta zupa jarzynowa, charakterystyczna dla kuchni wielkopolskiej).

Obok kotła z rumpuciem przygotowano także stoiska poświęcone zagadnieniom związanym z propagowaniem zasad bezpieczeństwa na drodze. Przedstawiciele Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Poznaniu, Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu, Ośrodka Szkolenia Kierowców A. Żebrowski z Mrowina, przy pomocy i zaangażowaniu Rokietnickiego Stowarzyszenia Rozwoju „Idea, Człowiek, Przy-

FOT. M. CIECIORA

Dyrektor WORD Aleksander Kowalewicz z Pawłem Różewskim (z prawej), zwycięzcą konkursu wiedzy z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego.

szłość”, przygotowali program kierowany do wszystkich uczestników ruchu drogowego pn. „Bądźmy bezpieczni na drodze”. Odwiedzający nasze stoiska mogli rozwiązywać próbne testy na prawo jazdy. Chętni mogli pokonać slalom w alkoholowych, imitujących widzenie i za-

chowanie pod wpływem alkoholu. Natomiast funkcjonariusze policji udzielali odpowiedzi na pytania dotyczące bezpieczeństwa na drogach. Dla najmłodszych przygotowano miniaturowe stoiska z autokierownikami. Rozdawano materiały edukacyjne i kolorowe

odblaski, które – miejmy nadzieję – pojawią się przy kurtkach i tornistrach szkolnych.

Dla dorosłych kierowców zorganizowano konkurs o „Puchar Dyrektora Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Poznaniu” dotyczący bezpieczeństwa ruchu drogowego, zasad udzielania pierwszej pomocy oraz historii motoryzacji. Nagrody ufundowały firmy A.S.D. Toyota Tadeusz Ukleja (która przygotowała również nagrodę główną – samochód na weekend), WORD, Rokietnickie Stowarzyszenie Rozwoju i Starosta Obornicki. Zainteresowanie, jakim cieszyły się stoiska i przygotowane atrakcje, świadczy o potrzebie organizowania podobnych spotkań przy okazji imprez masowych. Przyswieca temu ważny cel, jakim jest poprawa bezpieczeństwa na drodze. Michał Cieciora

Szkolenia dla nauczycieli

Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Poznaniu oferuje pomoc w kształceniu najmłodszych uczestników ruchu drogowego.

Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (ogłoszona 10 lutego 2011 r. w Dzienniku Ustaw Nr 30) wprowadza szereg zmian w organizacji zajęć i egzaminów na kartę motorowerową i rowerową. Nowe przepisy, dotyczące przygotowania uczniów do zdobycia karty rowerowej, będą obowiązywały od 10 lutego 2012 roku.

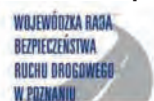
Sprawdzenia niezbędnych umiejętności osoby ubiegającej się o kartę rowerową może dokonywać (zgodnie z art. 65 ust.1 pkt 1 ww. ustawy) m.in. nauczyciel posiadający specjalistyczne przeszkolenie z zakresu ruchu drogowego organizowane nieodpłatnie w Wojewódzkim

Ośrodku Ruchu Drogowego.

Poznański WORD w najbliższym czasie zamierza rozpocząć cykl szkoleń dla nauczycieli z Poznania i okolicznych powiatów, aby egzaminy na kartę rowerową, które tradycyjnie odbywają się w szkołach podstawowych na przełomie kwietnia i maja, były przeprowadzane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Chcielibyśmy nawiązać ściślejszą współpracę ze szkołami w tej dziedzinie i wspomagać placówki oświatowe w kształceniu najmłodszych uczestników ruchu drogowego. Szczegółowe informacje dotyczące specjalistycznego przeszkolenia będą zamieszczone na naszej stronie internetowej www.word.poznan.pl, postaramy się również dotrzeć z tymi informacjami do wszystkich zainteresowanych szkół naszego regionu. MS

WOJEWÓDZKA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO W POZNANIU

www.brd.poznan.pl

Redaguje zespół: Sławomir Brandt, Ryszard Fonżychowski, Wojciech Głuszak, Maciej Bednik, Piotr Monkiewicz, Marek Szykor, Dariusz Fleischer
Adres redakcji: WORD, 61-623 Poznań, ul. Wilczak 53, tel. 61 829-01-88

przeczytane

W pewnej ukazującej się w okresie codwutygodniowym gazecie trafiliśmy na tekst opatrzone (nie wiedzieć czemu, bo nie pada tam ani jedno pytanie...) podtytułem „Rozmowa z Błażem Sychalskim – radnym PiS Sejmiku Województwa Wielkopolskiego na temat służby zdrowia oraz Przewozów Regionalnych”. Postanowiliśmy, nie ingerując w treść, i naszych czytelników zaznaczyć z najlepszymi fragmentami:

„Posiedzenie w/s sytuacji w wielkopolskiej służbie zdrowia to miało się ono odbyć już w lipcu, ale przez bojkot PO-PSL się nie odbyło, podobnie sytuacja wyglądała w sierpniu, koalicjanci tłumaczyli się głównie urloпами oraz faktem, że nic nadzwyczajnego się nie dzieje. Według nas sytuacja jest jak najbardziej nadzwyczajna, ponieważ sytuacja w zoz-ach, których organem założycielskim jest sejmik nie należy do najlepszych, a co gorsza ich wyniki finansowe się pogarszają, co jest według nas efektem braku płatności za nadwykonania ze strony NFZ-u oraz nie najlepszego nadzoru ze strony Zarządu Województwa, co ważne należy zwrócić uwagę, że część jednostek radzi sobie całkiem nieźle więc jak widać bardzo dużo zależy od dyrektorów oraz odpowiedzialnego zarządu. (...) Sama sesja przebiegała bardzo burzliwie, po uzasadnieniu wniosku przez kluby PiS i SLD wystąpił Rafał Lelanowski bardzo ostro zarzucając nam działania kampanijne oraz brak merytoryczności!”

PS Wspomniany radny nazywa się Żelanowski.

zakodowane

Poniżej – nasze zamiary teleadresowe, w formie do skanowania przez telefon komórkowy z odpowiednim programem.

usłyszane

FOT. A. BOIŃSKI

Bardzo – jak by to ująć... – wieloperspektywnym członkiem okazuje się prezes Banku Gospodarstwa Krajowego Dariusz Daniluk (na zdjęciu – z wicemarszałkiem Leszkiem Wojtasiakiem). Dowiedzieliśmy się o tym podczas niedawnej konferencji o finansowaniu rozwoju miast, zorganizowanej przez Urząd Marszałkowski w Poznaniu. Prowadzący spotkanie, pro-

sząc Daniluka o zabranie głosu, zagaił: – Obecnie jest prezesem BGK, a wcześniej, przez trzy lata, był wiceministrem finansów, zatem ma spojrzenie z perspektywy zarówno banków, jak i administracji rządowej.

Dariusz Daniluk natychmiast spuentował: – A z rozmówienia jestem podatnikiem, więc i z tej perspektywy staram się patrzeć.

wyśledzone

Przed miesiącem pisaliśmy tu, że dzięki marszałkowi Markowi Woźniakowi Wielkopolska znalazła się na podium. Bo – jak policzył serwis samorządowy Polskiej Agencji Prasowej – to trzecie (po Nowakach i Kowalskich) wśród najpopularniejszych w Polsce nazwisk szefów władzy wykonawczej w samorządach.

Ta niepozorna (jacy skromni jesteście, prawda?) publikacja spotkała się z żywym odzewem czytelników. Doszły nas słuchy, że niedocenieni poczuli się Nowakowie. Wyśledziliśmy, że poniekąd słusznie, bo wśród zatrudnionych w Urzędzie Marszałkowskim znaleźliśmy aż 8 osób noszących to nazwisko (w tym dwie na stanowiskach dyrektorskich). To prawdziwa siła, bo, co ciekawe, Woźniaków (podobnie jak Kowalskich) jest w UMWW tylko 3 i te nazwiska nawet nie łąpią się na podium, wyprzedzone przez kilka innych popularniejszych.

monitorujemy radnych

>> Maria Grabkowska:

Najszybsza w szkole

FOT. M. GREJA

- >> **Zdanie „radny to brzmi dumnie”...** dla mnie rzeczywistość brzmi dumnie i robię wszystko, by inni tak oceniali tę zaszczytną funkcję.
- >> **Fakt, że Wielkopole nie znają radnych sejmiku...** Nie znają ich także pracownicy samorządowi. Otrzymałam niedawno z podpoznańskiej gminy zaproszenie adresowane do „radnej sejmiku urzędu miasta Poznania”.
- >> **Podczas sesji sejmiku najczęściej siedzę...** od czterech lat między kolegami z PO: Killionem i Rafałem i dlatego... mówiąc te słowa przed wyborami, przypuszczam, iż będą zmiany, bo koledzy startują do Sejmu i Senatu.
- >> **Podczas sesji sejmiku najbardziej lubię słuchać...** mistrzowskiego dyscyplinowania radnych przez przewodniczącego sejmiku. To majstersztyk.
- >> **Nie wyobrażam sobie samorządu województwa bez...** radnych, oczywiście!
- >> **Gdybym była marszałkiem...** nie miałabym problemu z zaparkowaniem samochodu przed urzędem.
- >> **Ostatni raz jechałam regionalną koleją...** Niestety, nie jechałam, ale obserwuję „marszałkowskie” (określenie zasłyszane w mojej gminie), stojąc w korkach przed przejazdami kolejowymi. Pociągi są zawsze pełne.
- >> **W szkole wołali na mnie...** W podstawówce – „Badeński”, bo miałam najlepszy czas w biegu na 60 metrów.
- >> **Jako dziecko marzyłam o...** fortepianie koncertowym.
- >> **W przeszłości myślałam, że zostanę...** kardiochirurgiem.
- >> **Ostatnio najbardziej rozbawiło mnie...** podziękowanie wygłoszone przez koleżankę mojego syna w imieniu absolwentów podczas uroczystości absolwtovej. Było naprawdę zabawne, wzruszające, napisane i wygłoszone „z pazurem”. Wszyscy się śmiali, a mamusia roniła łezki.
- >> **Do szwskiej pasji doprowadza mnie...** bezkarność oprawców zwierząt. Pomimo ustaw i licznych deklaracji, nadal pies na łańcuchu jest zjawiskiem powszechnym, a to tylko jeden z widocznych przejawów okrucieństwa.
- >> **Dla poprawy nastroju...** idę na spacer z moim psem Kają.

- >> Maria Grabkowska
- >> ur. 2 sierpnia 1953 r., Poznań
- >> „zapracowana emerytka”, studentka Akademii Trzeciego Wieku w WSNHiD
- >> wybrana z listy PO w okręgu nr 3
- >> 7476 głosów

podpatrzone

FOT. S. MIKOŁAJCZAK

Ledwie przed miesiącem pisaliśmy, że członek zarządu województwa Krzysztof Grabowski rozmawiał z przedstawicielami brazylijskiej Parany o planach współpracy regionów w zakresie rolnictwa. W najśmielszych przypuszczeniach nie sądziliśmy, że tak szybko podpatrzymy pierwsze efekty...

Monitor Wielkopolski – magazyn samorządowy

Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego – Kancelaria Sejmiku
al. Niepodległości 18, 61-713 Poznań, tel. 061 854 13 91, fax 061 852 71 45
Rada Programowa: Lech Dymarski (przewodniczący), Zbigniew Czerwiński (wiceprzewodniczący), Krzysztof Grabowski (sekretarz), Tatiana Sokołowska, Waldemar Witkowski
Redakcja: Artur Boiński (redaktor naczelny), Ryszard Jałoszyński (sekretarz redakcji)
Adres redakcji: al. Niepodległości 18, 61-713 Poznań, budynek B, pokój 223, tel./fax 061 854 15 15
e-mail: monitor@umww.pl, www.monitorwielkopolski.pl

Materiałów nie zamówionych nie odsyłamy. Zastrzegamy sobie prawo do redakcji tekstów. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń. Publikacje promocyjne w Monitorze Wielkopolskim można zamawiać pod numerem telefonu 061 854 15 15.